

A HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI SZC CENTRUM CSERESNYÉS KOLLÉGIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

HSZC Cseresnyés Kollégium

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

2022

TARTALOMJEGYZÉK

1 Bevezetés.....	4
1.1 Jogszabályi környezet.....	4
1.2 Eljárási rend.....	4
1.3 Az intézmény jogi státusza.....	5
1.4 A működést meghatározó dokumentumok.....	6
2 A kollégium működése, a működés belső feltételrendszere	7
2.1 Személyi feltételek és elvárások.....	7
2.2 Tanulói összetétel	9
2.3 Tárgyi feltételek és elvárások.....	9
2.4 A kollégiumi élet szervezettsége	11
2.5 A kollégium kapcsolatrendszere és elvárásai	12
2.5.1 Az iskolával, szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	13
2.6 A kollégiumi felvétel és kiköltözés elvei és szabályai	14
3 Elvek	16
3.1 A kollégium története	16
3.2 A kollégium társadalmi szerepe	18
3.3 Kollégiumi eszményeink, jövőképünk	19
3.4 Az intézmény alapvető nevelési elvei, a tantestület hitvallása	20
3.5 A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai alapelvei	22
3.6 A tanulók fejlődését, tehetség gondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek alapelvei	23
3.7 A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési, sportolási tevékenységek szervezésének alapelvei.....	24
4 A pedagógiai tevékenység a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján	25
4.1 A kollégium nevelési céljai, alapelvei és értékei.....	25
4.2 A kollégiumi nevelés feladatai	25
4.3 A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete	29
4.3.1 Speciális ismereteket adó foglalkozások	31
5 A nevelőmunka konkrét területei a kollégiumban	33
5.1 A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	33
5.2 Idegen nyelv tanítása	34
5.3 Korrepetálások.....	34
5.4 Pályaorientáció	35
5.5 A szociális képességrendszer fejlesztése	35
5.6 A kompetencia alapú oktatás	36
5.6.1 A kompetencia alapú oktatás alapelvei.....	36
5.6.2 A kompetencia alapú oktatás céljai	38
5.6.3 A kompetencia alapú oktatás feladatai	38
5.6.4 A kompetencia alapú oktatás eszközei, eljárásai	39
5.6.5 A kulcskompetenciák fejlesztésében alkalmazott munkaformák és módszertani elemek	39
5.6.6 A tanulásszervezés módszerei	39
5.6.7 A tanulásszervezés alapelvei	40
5.6.8 A digitális pedagógia elterjesztésével kapcsolatos tevékenységek, célkitűzések	40
5.7 Diákönkormányzat	41
5.8 Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	41
5.9 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	43
5.10 Önismeret, önfejlesztés, személyiségfejlesztés	45
5.11 Korszerű világkép kialakítására való nevelés.....	46
5.12 A társadalmi beilleszkedés segítése.....	47
5.13 A művészeti és információs kultúra fejlesztése.....	47
5.14 Életmód, életvitel, háztartási ismeretek	48
5.15 Magyarország, nemzetiségi lét, európaiság	49

5.16	Nemzeti, etnikai, kisebbségi, kulturális és anyanyelvi nevelés	49
5.17	Gyermek- és ifjúságvédelem	50
5.18	Drogprevenció	51
5.19	Tehetséggondozás, felzárkóztatás	52
5.20	A kollégium hagyományai, továbbfejlesztésének terve	53
5.21	Általános iskolás korúakkal való foglalkozás.....	53
6	Fejlesztési feladatok.....	54
6.1	Pedagógiai fejlesztés.....	54
6.2	A kompetencia fejlesztését támogató rendszer.....	54
6.3	Közoktatási törekvések a kollégiumban	54
7	Speciális Programmelemek	57
7.1	Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja	57
7.1.1	A pedagógiai rendszer kialakításának helyi előzményei	57
7.1.2	A pedagógiai rendszer alapvető céljai	57
7.1.3	A program szakmai alapvetését jelentő szempontok közül az alábbiakat tartjuk kiemelten ránk tartozóknak pedagógiai rendszerünkben	58
7.1.4	A fenti célképzeteket az alábbi módszerekkel kívánjuk megvalósítani	59
7.1.5	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások.....	60
7.1.6	A nevelőtestület	61
7.1.7	A tanulók felkutatásának és beiskolázásának folyamata	62
7.1.8	A bemeneti mérés	62
7.1.9	Pályaorientáció	62
7.1.10	Az AJKP folyamatos fejlesztése.....	62
7.2	Referenciainstítmény	62
7.3	Jó gyakorlatok	63
8	A kollégiumi nevelés minősége és eredményessége.....	65
9	Záró rendelkezések.....	66
9.1	A pedagógiai program érvényességi ideje, módosítása	66
9.2	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	66
10	Melléklet	67

1 Bevezetés

A Pedagógiai Program meghatározza a kollégiumi nevelőmunka sajátosságait, elveit, céljait és feladatait. Megjelöli azokat az értékeket, amelyek alapját képezik az ideális nevelői attitűdnek. Az általános kollégiumi értékrenden kívül bemutatja a nevelőmunka legfontosabb feladatait, valamint a diákokkal szemben támasztott követelményrendszert. A program egyben irányadó a szakmai munka tervezésekor, hiszen meghatározó szerepet játszik az éves intézményi és csoportmunka tervek elkészítésénél és értékelésénél.

1.1 Jogsabályi környezet

A pedagógiai program a következő jogszabályok figyelembe vételével készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2019. évi LXXXV. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A foglalkozások kerettantervének követelményei nemcsak a diákok számára határoznak meg elvárásokat, hanem fokozott követelményeket jelentenek a nevelőtanári munkában is.

1.2 Eljárási rend

A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégium vezetőjének irányításával a nevelőtestület a belső és külső környezet változásait figyelembe véve alakítja. A Pedagógiai Programot az intézmény igazgatója készíti, a nevelőtestület tagjainak bevonásával.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a Szakképzési Centrum főigazgatója hagyja jóvá, a kancellár egyetértésével.

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.

A kollégium biztosítja, hogy a tanulói önkormányzat, szülői szervezet gyakorolhassa, véleményezési jogát.

A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni, a tantestület, a szülők és diákok részére az intézmény honlapján tesszük elérhetővé.

1.3 Az intézmény jogi státusza

Az alapító okirat tartalmazza a szakfeladat rend szerint besorolt alaptevékenységeket, és az alaptevékenységen belül a szabad kapacitás kihasználása érdekében végzett tevékenységeket.

A köznevelési intézmény

- **Hivatalos neve:** Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum Cseresnyés Kollégium
- **Feladatellátási helye:**
  - 6800 Hódmezővásárhely, Oldalkosár utca 1.
- **Alapító és fenntartó neve és székhelye:**
  - Alapító szerv neve: Kulturális és Innovációs Minisztérium
  - Alapító jogkör gyakorlója: *kulturális és innovációs miniszter*
  - Alapító székhelye: 1054, Budapest, Szemere utca 6.
  - Fenntartó neve: Kulturális és Innovációs Minisztérium
- Fenntartó székhelye: 1054, Budapest, Szemere utca 6.
- **Típusa:** kollégium
- **OM azonosító:** OM 203039/012
- **Alapfeladata** (feladatellátási hely szerinti bontásban):
  - *Köznevelési alapfeladatok:*
kollégiumi ellátás
Átvállalt alapfeladat(ok): nincsenek
  - Nevelési, oktatási feladatot ellátó feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám: 264 fő
  - Iskolai (kollégiumi) könyvtár ellátásának módja: saját szervezeti egységgel történik
  - Különleges pedagógiai célok megvalósítása:
Arany János Kollégiumi Program
hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és rászoruló tanulók integrált nevelése, integrációs felkészítés

Feladat ellátásához szolgáló vagyon

A feladatok ellátásához a kollégiumnak rendelkezésére áll az Önkormányzat tulajdonát képező, székhelyén lévő 3722 m² alapterületű ingatlan, a rajta lévő kollégiumi épülettel és

kiszolgáló helyiségekkel. A székhelyén lévő kollégiumi épületben 96 szoba (88 hálószoza, ami ez 264 férőhelyet jelent és 8 egyéb felhasználású szoba, valamint 5 vendégszoza található.

- A feladatok ellátásához rendelkezésre állnak az intézményben leltár szerint nyilvántartott tárgyi eszközök. Az intézmény rendelkezésére álló vagyontárgyakat a nevelő-oktató feladatainak ellátásához szabadon használhatja.
- Az intézmény a rendelkezésére álló helyiségeket egy naptári évnél nem hosszabb időtartamra bérletbe adhatja. A bérletbe adásra akkor van lehetőség, ha az nem akadályozza az intézményben folyó nevelő-oktató munkát.

Az intézmény által ellátható vállalkozási tevékenység mértéke és köre:

- Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem végezhet.
- Az intézmény nem jogosult a rendelkezésére álló vagyont elidegeníteni, illetőleg biztosítékként felhasználni.

Egyéb jogi személyek az intézményben

Az intézmény mellett önálló jogi státuszú szervezet működik.

A dr. Sipka Sándor Kollégiumi Kulturális Alapítvány célja a kollégista tanulók magasabb szintű kulturálódási lehetőségeinek biztosítása.

Önálló jogi státusszal nem rendelkező kollégiumi szervezetek

A Hódmezővásárhelyi SZC Cseresnyés Kollégium diákönkormányzata.

Postacím: 6800 Hódmezővásárhely, Oldalkosár u. 1 sz.

Telefon/fax: 62/248-856, telefon: 62/245-233.

1.4 A működést meghatározó dokumentumok

- Pedagógiai Program
- Alapító okirat
- SZMSZ
- Házi rend
- Munkaterv (intézményi és egyéni)
- Tantervek

2 A kollégium működése, a működés belső feltételrendszere

2.1 Személyi feltételek és elvárások

A kollégium nevelőtestülete:

Engedélyezett pedagógus létszám 8 fő. A pedagógusok beosztása a következőképpen oszlik meg: 1 fő igazgató, 1 fő igazgatóhelyettes, 6 fő nevelőtanár. A többletfeladatokhoz (korrepetitor, Arany János Kollégiumi Program mentor, pszichológus, fejlesztő pedagógus) — a fenntartó döntésétől függően — többlet létszám vagy óraadói tevékenység hozzárendelése szükséges.

A nevelőtanári feladatok, a nevelőtanárokkal szembeni elvárások

A nevelőtanárok közösségvezetőként, az iskolai osztályfőnökhöz hasonló, annál még intenzívebb, pedagógiai viszonyban látják el teendőiket. Alapfeladatuk a tanulók felügyelete, nevelése, a tanulási idők és a napirendjükbe foglalt tevékenységeik (étkezés, tisztálkodás, pihenés, kikapcsolódás) biztosítása, tanulmányaik segítése, szociális helyzetük, családi hátterük figyelembe vételével minden ügyes–bajos dolguk segítése, a tanulók tájékoztatása a kollégiumi élet tudnivalóiról, és felkészítése az önálló életvezetésre.

Ennek az összetett nevelői és tanári feladatkörnek az ellátásához az alábbi elvárásokat támasztjuk a nevelőtanárral szemben:

- a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgálhat a kollégisták számára,
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe,
- képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- képes a konfliktusok eredményes kezelésére,

- folyamatosan együttműködik munkája során a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal, a szülőkkel és más, a tanulók nevelésében érintett partnerekkel.

Nevelőtanáraink a 24 órás ügyeletet beosztás szerint látják el.

A közösségi létszám és az egyéni, részfeladatok között (szakkörvezetés, különböző területfelelősség, a munkaköri leírásokban megjelenítve) más esetekben is törekszünk az összhang megteremtésére, az egyenlően megosztott terhelésre.

A Kollégiumi nevelői munka fajtái:

A kötelező óraszámra beletartozó munkaformák:

- pedagógiai ügyelet,
- kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos tevékenységek,
- kollégiumi foglalkozások megtartása,
- egyéni törődés, fejlesztés.

Nem tartozik bele a kötelező óraszámra:

- készenlét,
- ügyelet.

Oktatást segítő dolgozók:

A segítő alkalmazottak a következő munkakörökben dolgoznak:

1 fő kollégiumi titkár.

Oktatást segítő dolgozóval szembeni elvárások:

Az oktatást segítő munkatárstól elvárjuk, hogy munkavégzése során szakszerűen és lelkiismeretesen járjon el. Emellett hangsúlyozottan megkívánjuk tőle, hogy vegye figyelembe a pedagógiai környezetet (viselkedés, erkölcs, munkamorál stb.), működjön együtt a nevelőtanárokkal, és általánosan segítse a kollégium jobb működését.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze.

Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

A kollégium alkalmazotti létszáma minimálisan megfelel az ellátandó feladatoknak.

Nevelési céljaink, a technikai feladatok jobb ellátása és az emberi erőforrás jobb kihasználása érdekében igyekszünk tanulóinkat arra ösztönözni, hogy környezetüket tartsák tisztán, a berendezéseket kímélik, szobáikat naponta takarítsák.

2.2 Tanulói összetétel

Diákjaink városunk gimnáziumaiban, technikumaiban és szakképző intézményeiben tanulnak. A szülők többségének célja az érettségi vagy egy szakma megszerzése gyermekével. A középiskolai tanulmányok elkezdése mellett a serdülő gyermek egy olyan közösségbe kerül, ahol megtanulhatja a legfontosabb együttélési szabályokat, saját életvitelének irányítását és egy, a további életét befolyásoló életminta modellt is kialakíthat.

14-22 éves tanulóink többsége Közép - és Dél-Magyarországi régiókból, néhányan a határainkon túlról érkeznek a kollégiumba. Családi körülményeiket tekintve a nagyobb hányadot azok a tanulók jelentik, akik a hátrányos, leszakadó társadalmi rétegekből jönnek. Taníttatásuk a családnak nagy megterhelést jelent. A kollégium számukra az esélyt adja meg a szüleikénél magasabb egzisztencia megteremtésére. Tanulási motiválatlanságuk sok esetben családi gondokkal párosul.

2.3 Tárgyi feltételek és elvárások

A kollégium személyközpontú környezet kialakítására törekszik. Ennek során a kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális-, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium épülete 1967-ben épült, és akkor, mint a megye egyik legszebb és legmodernebb kollégiumát tartották számon. Az épülettel egybeépítették a konyhát, ebédlőt, hozzátartozott a

városi menza épülete, ahol városunk középiskolásai és tanárai ebédeltek. Egy melegítő, tálaló konyha és a mosoda, valamint raktárak nyertek itt elhelyezést.

Diákjaink élettere így négyemeletes épületünkre, a két aulára (a fiúk oldalán ping-pongozásra használjuk 79 m², a lányok részén vendégfogadásra, kiállítások rendezésére 162 m²), az ebédlőhöz vezető folyosóra 100 m² és a könyvtárra (69 m²) szűkült le.

A tanulók rendelkezésére áll továbbá a klubszoba (26,5 m²) a fiú és lány kondi szobák az emeleti tanulóból átalakítva, tankonyha (26,5 m²) a földszinten, a lányoké a II. emeleten található, stúdió, egy konyha, egy mosóhelyiség a lányoknál.

Az első emeleten egy orvosi szoba működik, ahová a város középiskolás diákjai járnak szűrésre, vizsgálatra.

A földszinten található még az irodák, a nevelői és öt vendégszobánk.

Koedukált intézményünkben a folyosók lezárásával biztosítjuk diákjaink (lány-fiú) elhelyezését. Az épületben 88 lakószoba, az elsőtől a negyedik emeletig szintenként 4 tanulószoba, a földszinten és a felsőbb szinteken 9 nevelői szoba.

A kollégiumépület utcafrontján, a főbejárat felől megközelíthető főlemeleten könyvtári olvasóterem, raktár, étkeзде, működik. A könyvtár a diákok szabad idejében és a szilenciumi idő alatt nyitva tart. Az első aulában szelektív elemgyűjtő fogadja a veszélyes hulladékot. Ugyanitt faliújságok, tárló, paraván és megállító táblák járulnak hozzá a szervezeti kommunikációhoz.

A tanulószobák 22–24 fő befogadására alkalmas tantermi elrendezésűek; emeleti szintenként 4-4 található. A számítástechnikai eszközök hálózatra kapcsoltak, külön körön tanári hálózat működik. Az internet-hozzáférést kábeles és vezeték nélküli, WiFi routerről vezérelt csatlakozási pontok teszik elérhetővé.

Eszköz- és felszerelési jegyzék legnagyobb hiányosságát a saját tornaterem és közösségi rendezvényterem hiánya jelenti. A tornatermi lehetőséget részint a két edzőterem, részint az iskolák által rendelkezésünkre bocsátott tornatermi kapacitás pótolja (Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium kis tornaterme, Balogh Imsi Sportaréna). A harmadik hiátust a megfelelő zöldterület hiánya okozza.

A hálószobák berendezései:

Három ágy – szekrény (alsó, felső) – fali polc, kézmosó, sötétítőfüggöny. Az otthonosság szem előtt tartásával, a helyben tanulás lehetőségét egy asztallal és három székkal biztosítottuk.

A tanulószobák berendezései:

asztalok, székek a tanulók létszámához igazítva, tábla, tanári asztal, sötétítőfüggöny, szekrény.

A pedagógiai munkát segítő eszközökben hiányos felszereltséggel rendelkezünk.

2.4 A kollégiumi élet szervezettsége

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a gyermekek és ifjak optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégium vezetőjének irányításával a nevelőtestület a belső és a külső környezet változásait figyelembe véve alakítja.

A tanulókról való gondoskodáshoz szorosan hozzátartozik a kollégium elhagyásának, a hazautazásnak, visszaérkezésnek szigorúan dokumentált ellenőrzése. Óvjuk őket a polarizálódó társadalom lenyomataként megjelenő erőszaktól, megkülönböztetéstől (iskola, nem, életkor).

E sokoldalú feladathoz alakítottuk ki ügyeleti rendszerünket, munkarendünket.

A haza nem utazó diákjainknak hétvégén ügyeletet biztosítunk.

A koedukált kollégiumban az ügyeletet 0-24 órában biztosítjuk.

A tanulók kollégiumból való távozását ill. oda való érkezését folyamatosan követi egy ügyletes nevelő. Ennek kötelezőségét a nevelőtestület minden évben újraszabályozza a munkarend kialakításánál.

A tanulók a tanítási órák után folyamatosan érkeznek vissza a kollégiumba. 16 óráig szabadidejüket töltik. 16-18.45-ig kötelező szilenciumon vesznek részt. Heti egy közösségi foglalkozás, egy szakkörön és egy korrepetáláson való részvétel kötelező számukra.

A szilenciumon kívüli időben a nevelők a gyerekekkel egyénenként ill. kiscsoportban tudnak foglalkozni. 19-21 óráig a szabadon választott programok (szakkörök, teabár, előadások, filmek vetítése, diszkó, stb.) biztosítják diákjaink részére a szabadidő hasznos eltöltését. 22 órákor takarodó.

Pénteken a diákok hazautazásánál a szinteken egy tanár van szolgálatban 12 órától - 16 óráig, hogy a szobák, folyosók és tanulótermek megfelelő állapotát, rendjét ellenőrizze (ablak, WC, fürdőszoba, villany, víz stb.).

2.5 A kollégium kapcsolatrendszere és elvárásai

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, a helyi kisebbségi önkormányzatokkal.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező.

Fenntartó, működtető:

Kulturális és Innovációs Minisztérium

1054, Budapest, Szemere utca 6.

Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum

Partnereink:

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata.

Prizma FM Zrt a kollégium diákjainak étkezését biztosítja. Ezért mindennapi kapcsolatban állunk az ott dolgozókkal.

Más oktatási, nevelési és közművelődési intézmények:

- Németh László Gimnázium, Általános Iskola
- Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium
- Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ
- Emlékpont – Fél Évszázad Vásárhelyen Humán Oktatási Központ
- Bessenyei Ferenc Művelődési Központ
- Alföld Galéria (Ógimnázium)
- Mozaik Mozi
- Németh László Városi Könyvtár
- Arany János Kollégiumi Program
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat – Hódmezővásárhely

- Kagylóhéj Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat
- Hódmezővásárhelyi Pedagógiai Szakszolgálat
- Csongrád-Csanád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Hódmezővásárhelyi Járási Hivatal Járási Gyámhivatal
- SZTE Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermekegészségügyi Központ Gyermek – és Ifjúságpszichiátriai Osztály
- Ifjúsági Drogcentrum
- városi sportlétesítmények és sportegyesületek,
- kapcsolat a város általános iskoláival, a főiskolával,
- a megyei kollégiumok,
- a régió általános iskolái
- AJKP-s intézmények.

Sajtó

- kulturális híreinkkel rendszeresen jelen vagyunk a városi rádiók, újságok és televízió adásaiban (Rádió 7, promenad.hu)

2.5.1 Az iskolával, szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégiumi nevelés feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a Gyermekjóléti Szolgálattal, a város – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, a helyi kisebbségi önkormányzattal.

A szülőkkel személyes találkozás (szülői értekezletek, gólyatábor) alkalmával, telefonon, illetve levélben kommunikálunk.

A partnerintézményekkel az intézmény vezetőkön keresztül az osztályfőnöki munkaközösséggel, szakmai munkaközösségekkel, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal rendszeresen, illetve szükség esetén találkozunk, esetmegbeszéléseket tartunk.

Kapcsolatrendszerünk fejlesztésének, bővítésének lehetséges irányai

A pályázatok megvalósításánál a Kollégiumi Szövetséggel rendszeres kapcsolatot tartunk, az országos konferenciákon részt veszünk, ahol lehetőségünk van a kollégiumokkal való régi kapcsolatok megtartására, ápolására, és újak kialakítására.

Törekszünk együttműködés kialakítására más kollégiumokkal, melynek keretében tanulóink és tanáraink megismerkedhetnek más városokkal. Néhány kollégiummal már kialakítottunk ilyen kapcsolatot, jellemzően az AJKP-t működtető intézményekkel.

2.6 A kollégiumi felvétel és kiköltözés elvei és szabályai

A felvétel a szülők, tanulók egyéni kérelmére, vagy az önkormányzat, gyámhatóság, gyermekjóléti szolgálat megkeresésére történik. A felvételtől az igazgató dönt. A településen működő közép - ill. általános iskolába beiratkozott tanuló, amennyiben időben benyújtotta a kollégiumba a felvételi kérelmet, elsősorban akkor vehető föl, ha:

- a) tömegközlekedés nélküli szórványtelepülésen lakik;
- b) bejárása tömegközlekedési eszközön bonyolult és hosszadalmas;
- c) családjá szociális helyzete indokoltá teszi;
- d) kimagasló vagy megfelelő a tanulmányi eredménye;
- e) az önkormányzat megállapodásai biztosítják felvételét;
- f) a gyámhatóság, a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi a felvételt;
- g) állami gondoskodás alatt álló tanulóról van szó;
- h) a helyi lakos gyermeknek az önkormányzat, vagy szervei kezdeményezik elhelyezését;
- i) külföldi állampolgár, akit valamelyik a városban működő iskola felvett (és a jogszabályi feltételeknek megfelel).

A felvételi kérelmet írásban kell benyújtani, egyéni kérelemnél a szülő által hitelesítve.

A kollégium egyenlő hozzáférést biztosító, a szociális és tanulási esélyegyenlőség megvalósítását támogató intézmény. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, sajátos nevelési igényű tanulók, többgyermekes családok gyermekei, az árva, félárva, veszélyeztetett helyzetű tanulók. Szabad kapacitás esetén az évközi föl vétel is lehetséges.

A kollégiumba történő felvételtől, illetve elutasításáról a szülőket az igazgató írásban értesíti. A felvétel elutasítása esetén a döntést indokolni kell és a fellebbezési joggal kapcsolatos tájékoztatást is meg kell adni.

A felvétel egy tanévre szól, ebből adódóan a kollégiumi elhelyezési kérelmeket évente meg kell újítani. A kollégiumi tagság megújítását a nevelőtestület és a diákönkormányzat az alábbi szempontok alapján mérlegeli:

- a) szociális helyzet;
- b) tanulmányi munkaképesség szerinti eredménye;
- c) közösségi tevékenység színvonala;
- d) előző tanévben tanúsított magatartás.

Amennyiben a kollégiumban üres férőhely nincs, a jelentkezőket más kollégiumokba kell továbbítani. Az év közben megüresedett helyekre a rangsorolás figyelembe vételével az elhelyezést kérők felvehetők. Az elbírálásnál a rangsorolás kiegészítő szempontja lehet az 9-12. évfolyamok felvételi előnye a 13-14. évfolyamokkal szemben.

A kollégium elsősorban a kollégium nélküli állami fenntartású iskolák tanulóit veszi föl, de nyitott a nem állami fenntartású oktatási intézmények diákjainak jelentkezésére is.

A beiratkozással a szülő kötelezettséget vállal az étkezési térítési díj megfizetésére. A beköltözött tanuló leltár szerinti anyagi felelősséggel tartozik. Az ideiglenes lakcímbjelentést két héten belül el kell intézni.

A kollégiumi viszony megszűnése történhet a szülő írásbeli kérésére, a tanulói jogviszony megszűnésével, fegyelmi úton történő kizárás során. A kollégiumot elhagyó diák leltár szerint elszámol és kijelentkezik a kollégiumból.

3 Elvek

3.1 A kollégium története

1938 februárjában született meg a gondolat, mely szerint a református egyház ingyenes középiskolai nevelésben kívánja részesíteni a szegény, de tehetséges tanyai tanulókat, hogy az értékeket megmenthessék a társadalom számára. Kezdetben 10-15 gyermek részesült ingyenes gimnáziumi tanításban és díjmentes internátusi ellátásban a Tanyai Tanulók Otthonában. A sárospataki gondolatot megvalósítva, a Bethlen Gábor Gimnázium akkori tanárai dr. Szathmáry Lajos vezetésével 1938 őszén megalapították a Tanyai Tanulók Otthonát, amely 1939. szeptember elején nyílt meg a Csengettyű utcában.

A tanítók - elsőként Szénási Gyula ösztönzésére - válogatták ki a vásárhelyi tanyavilágból a szegény sorsú, de tehetséges fiúgyermeket. Tanítóik személyesen vezették be őket a gimnáziumba a felvételi vizsgára, ahol azt vizsgálták, megvan-e bennük a gondolkodó készség, a szellemi élénkség és a tehetség szikrája. Az első tanulók közül négyen különösen tehetségesnek bizonyultak: Szőke Ferenc, Tószegi Péter, Dezső Imre és Szűrszabó József.

A református egyház rendelkezésre bocsátotta az egykori Csengettyű utcai kántori lakot, és abba költözhetett be az első tíz diák. Hamarosan újabb négy gyermek nyert itt elhelyezést Rostás Sándorné gondviselése alatt.

Szathmáry Lajos és a vásárhelyi gimnázium igazgatója tovább folytatta a tehetségek megmentése érdekében megindított munkáját, sőt Németh László támogatása lehetővé tette az intézmény fejlesztését is. Az 1942-es tanévtől az intézet a Holló utcai Református Elemi Iskola épületébe költözött, és a Cseresnyés Otthon nevet vette fel. A névválasztás oka az volt, hogy 1941-ben Németh László a „Cseresnyés” című színdarabjának szerzői jövedelmét teljes egészében felajánlotta és rendelkezésre bocsátotta az otthon javára. Ezenkívül éveken át havi 100 pengő összeggel segítette intézményünket. 1938-tól Tanyai Tanulók Otthona, 1942-től Cseresnyés néven 11 évig állt fenn ez az intézmény. Ez idő alatt 39 tehetséges gyermek tanulását segítette. Cseresnyés Népi Kollégium néven 1946-ban a NÉKOSZ-ba lépett be az intézmény, melynek dr. Zentay János volt az igazgatója 1948-ig.

A népi leánykollégium létesítésének gondolata 1947 augusztusában merült fel. Az ügynek lelkes támogatói akadtak elsősorban a Bethlen Gábor Gimnázium és a Leánygimnázium tanári testületéből. Így alakult meg a Lorántffy Zsuzsanna Népi Leánykollégium", amely kb. 30 főt tudott befogadni. A kollégium igazgatója Szabó Kálmán volt.

A Cseresnyés 1946 és 1949 között a Lázár utcában működött.

1948-ban ismét új kollégium jön létre, Szántó Kovács János Általános Iskolai Kollégium néven, amely szoros kapcsolatot tartott fenn a két középiskolás kollégiummal. 1949-ben a kollégiumok beolvadtak az állami középiskolák diákotthonainak hálózatába.

1960-as évek elején országosan megindult a kollégiumok újjászervezése. Hódmezővásárhelyen először a Május 1. Leánykollégium alakult (igazgatója Laborfalvy Ilona), majd 1963 májusában a Szántó Kovács János Középiskolai Fiúkollégium. (A Cseresnyés névhez a Csongrád Megyei Tanács nem járult hozzá. Igazgatók: Fazekas László, majd Kis Ernő.)

A szakközépiskolák beindulásával a tanulni vágyó vidéki diákok száma ugrásszerűen növekedett, így vált szükségessé új, nagyobb kollégium fölépítése, ami 1967-re be is fejeződött az Oldalkosár utcában. A neve Szántó Kovács János Középiskolai Kollégium lett, melyben egyesült a leány- és a fiúkollégium.

Erre később így emlékezett vissza a tanyai, falusi tanulók nagy mentora, Dr. Szathmáry Lajos:

„A Csengettyű utcai otthon hivatását betöltötte, de itt áll, szinte a helyén a Szántó Kovács Kollégium, pompás üvegpalota. Szeretnők hinni, hogy többet nyújt, s mind többet s többet fog nyújtani annál, amit a Tanyai Tanulók Otthonának, illetve a Cseresnyésnek megálmodói elképzelték.”

Az új, 400 fős kollégiumi avató ünnepségét 1968. május 4-én tartották a Fekete Sas Szálló dísztermében. Ugyanabban az évben, októberben megszervezték a Cseresnyés Találkozót, amelyen Németh László mondott beszédet: „.....Azok az emberek, aki ezt a kis internátust megcsinálták, a magyar értelmiségnek bizony szomorú, szegény közeteiből vonták ki a felelősségérzetnek azt az energiaadagját, amely a tanyai tanulók otthonát létrehozta .... Vásárhelyre én sem kerültem volna el, ha Móricz Zsigmond nem mondja, hogy ide kell jönni, és közben meg nem mutatja ezt az intézményt is, így életemnek azt a szép fejezetét, amit a vásárhelyi tartózkodás jelent, tulajdonképpen neki köszönhetem. A nép közt élő értelmiségiektől a kor legnagyobb szelleméig elgondolásban, létrehozásban, példává emelésben megvan tehát a lépcsőzet, s ahol valami szép kezdeményt, s fölötte egy ilyenféle lépcsőt látnak alakulni, abban foglalják el ma is a helyüket. Az, hogy a kisdud Cseresnyésből fényes Szántó Kovács Kollégium lett éppoly fölfedezői szívósságot, hősiességet követelnek attól, aki beléjük lát. Tehát ahol valami hasonlót látnak ma, mint amilyen volt 1938-ban a hódmezővásárhelyi tanyai tanulók internátusa, azt támogassák, és karolják fel.”

1967-től hosszú ideig, 20 évig, Schindler Endréné volt az igazgatónk. Ekkor vált a kollégium a város egyik kulturális centrumává, a kollégiumi munka egyik módszertani központjává régióinkban.

Őt Sújtó Sándor követte, nyugdíjba vonulásáig - 5 évig - irányította intézményünket. Az ő nevéhez kapcsolódik régi- új nevünk, a Cseresnyés név fölvétele 1991-ben. E névváltozás mögött elsősorban nem a politikai változásokat, hanem a kollégiumi arculat fontosságának a fölismerését kell látnunk. Hagyományaink, gyökereink ápolását a jövő zálogának tekintjük.

1993-tól 2004-ig Szalkai László vezette az intézményt. Vezetése alatt vált a kollégium Hódmezővásárhely művészeti életének fontos helyszínévé.

Az átalakulások folytatódtak a XXI. században is; a megszűnő szakközépiskolai kollégiumok tanulóit és nevelőit sikeresen integráltuk intézményünkbe. A társadalmi integrációt szolgáló tevékenységünk fontos állomása volt Dr. Kádár Péter 2004 és 2010 közötti igazgatósága alatt az Arany János Kollégium Programra történő sikeres pályázat, az eredményes működtetés feltételeinek biztosítása.

Vig Áron 2010-ben kezdődő igazgatósága alatt az intézmény fenntartója 2013. január 1-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ lett, 2015. július 1-től a Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum tagintézményeként, 2020-tól intézményeként működik a kollégium a Nemzetgazdasági Minisztérium, 2018-tól az Innovációs és Technológiai Minisztérium, majd 2022-től a Kulturális és Innovációs Minisztérium fenntartásában.

3.2 A kollégium társadalmi szerepe

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a család nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A kollégium a környezet, a helyi társadalom, a beiskolázási körzet sajátosságait, partnereinek igényeit, továbbá a társadalmi elvárásokat figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítsa az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz és ezáltal az életminőség javítását, elősegítse a társadalmi mobilitást.

Kollégiumunk bázisát Békés és Csongrád-Csanád megyék kistelepüléseinek gyermekei adják. E leszakadó, perifériális régió és polgárainak fölzárkóztatásában az oktatási-kulturális esélyegyenlőség fönntartása és megemelése össz nemzeti feladat és érdek. Magas a

kistelepülésről jött tanulók, és az alacsony státuszú családba tartozó tanulók aránya. Külön felelősséget jelent a határon túli magyar fiatalok elhelyezése és hétvégi ellátásuk megszervezése. Kollégiumunk a hagyományainak szellemében, Móricz Zsigmond, Németh László, Szathmáry Lajos örökségét tovább építve a határainkon túli magyarság diákjainak ellátását, nevelését (a kapcsolatos intézményekkel együtt) örömmel vállaljuk, akik külön színfoltot jelentenek életünkben. E munkában nagy segítséget nyújtanak számunkra az intézmények, önzetlen vásárhelyi polgárok, a Magyarországi Református Egyház, a Johannita és Máltai Szeretetszolgálat, Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Népjóléti Irodája.

Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a felzárkózás segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, például bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, versenysportoló, művészeti képzésben részesülő diákok nevelésére, felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára. Adottságainál fogva alkalmas lehet arra, hogy egy lakóközösség pedagógiai, kulturális központjává válhasson.

3.3 Kollégiumi eszményeink, jövőképünk

A kollégium megfelel a 21. századi szakmai kihívásoknak: biztosítja az esélyegyenlőséget a leszakadó rétegek számára, segít a szociális hátrányok kompenzálásában, igyekszik integrálni a sajátos nevelési igényű gyerekeket, fiatalokat, valamint törekszik a diákok pozitív énképének kialakítására és megszilárdítására.

Célunk az elmúlt időszak pozitív folyamatainak továbbvitele és stabilizációja. A nevelőtanár legfontosabb feladata, hogy biztonságot, segítséget adjon diákjainak a tanuláshoz. Képességeik,

műveltségük, jellemük alakulását úgy segítse, hogy átérezzék az önfejlesztés, valamint a közösséghez tartozás fontosságát. Diákjaink a későbbiekben csakis így biztosíthatják egyéni érdekeik érvényesülését. Korszerűen felszerelt, az igényeket maradéktalanul kielégítő, önálló arculatú, hagyományait őrző, ugyanakkor folyamatosan megújuló intézmény, ahol a hagyományos kollégiumpedagógiai formáknál szabadabb (megbízhatóság, együttműködés = nagyobb engedmény) bánásmódot, nevelési technikát alkalmaz, ami közelítés a szabadsághoz és a kölcsönös felelősséghez, az emberlét természetes állapotához, ahhoz a légkörhöz, amely a családi miliőre jellemző.

Olyan kollégiumot szeretnénk, ahol a ránk bízott gyerekek, fiatalok kulturált környezetben élnek, ahonnan olyan életmódmintát és emberközpontú szemléletet visznek magukkal, melynek segítségével alapvetően jobb, élhetőbb világot teremthetnek maguknak és környezetüknek. Diákjaink így válhatnak majd igazán értékteremtő tagjaivá a társadalomnak. Jövőképzünk egy olyan kollégiumot körvonalaz, amelyben a diákok és az ott dolgozó munkatársak jól érzik magukat. A diákok és az alkalmazottak biztonságérzetét a közösen vállalt felelősség, a kölcsönösen alakított és tiszteletben tartott szabályok teremtik meg. Nevelőtestületünk tagjai alkalmasak arra, hogy a fenti célkitűzéseket megvalósítsák.

3.4 Az intézmény alapvető nevelési elvei, a tantestület hitvallása

A Kollégiumi Országos Nevelési Alapprogram a Nat fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, nemzeti, közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

A kollégium – céljai elérése érdekében – gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakít ki, és tanulóközpontú tevékenységrendszerrel működtet az alábbi elvek figyelembevételével:

- az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;

- demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a Nat által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;
- a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktatómunka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- a nevelési folyamatban részt vevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet – számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása;
- az integrált nevelés megvalósítása;
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása;
- az egyéni- és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A nevelőtestület pedagógiai hitvallása

A Hódmezővásárhelyi SZC Cseresnyés Kollégium nevelőtestülete az értékelvű, normatív és komplex személyiségfejlesztő pedagógiát vallja magáénak. Célunk az, hogy közvetíteni kívánt értékrendünk a nevelői munka, az egyénekre lebontott program során, belső igényként éljen tovább.

Fontos, hogy összezavarodott jelenünkben az értékörzésnek, az értékek újrateremtésének és új értékek létrehozásának közös örömeivel is megismertessük diákjainkat.

Értékrendünk a nemzeti, és európai, keresztény hagyományokon, a humanizmus eszmeiségén alapul, melyre szervesen ráépül a polgári értékek elsajátítása és gyakorlása, az alapvető emberi jogok, a lelkiismereti és vallásszabadság, a gyermeki jogok, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok tisztelete, valamint a más népek, kultúrák iránti nyitottság és befogadókészség.

Pedagógusként valljuk, hogy az emberben jelen levő jó és rossz között választási lehetőség van – a különböző alkati, szociális determinációk ellenére. Valljuk továbbá, hogy mindenkiben van egy „növésterv” (Németh László), amely egyszeri és megismételhetetlen személyi voltából, — az emberi teremtmény méltóságával együtt — eredetileg adott. Felelősséget érzünk azért, hogy a ránk bízott gyermekemberek ezt a növéstervet minél inkább valóra válthassák, s hogy az emberiség előtt álló helyi és globális kihívások megoldásához továbbadjuk diákjainknak a közös jövő reményét. Összhatásában egy pozitív, autonóm világ- és jövőkép kialakítását, és az erkölcsi felelősségtudat megerősödését kell segítenünk bennük, velük együtt. Ez iránti elkötelezettségünk egyszerre adódik személyesen vállalt pedagógusi hivatástudatunkból, a magyar pedagógia hagyányaiból, intézményünk múltjából és a jövőre is érvényes rendeltetéséből. Ebben a lelkiismereti elkötelezettségünkben megerősítenek bennünket a pedagógus szakma, a szülők és diákok, a fenntartó önkormányzat és a kapcsolatos iskolák irántunk megfogalmazott minőségi igényei és morális elvárásai.

Valljuk, hogy — különösen fejlődő fiatalok körében — az a gondolatmenet követendő (hasznosan a Maslow-féle szociálpszichológiai szükségleti hierarchiához), amelyben az alsó szintet az alapszükségletek kielégítése (szállás, étkezés, egészség stb.) és a biztonság megteremtése képviseli. Erre épül a közösségteremtés funkciója, ahol a közösségi, társadalmi és egyéni értékek elsajátítása során (nevelés), az esztétikai értékek megismerésén át az önmegvalósításig jutunk el, melyben a fejlett individuum visszacsatolódik a közösséghez (szocializáció), és így alakítja ki az egyén és társadalom harmóniáját.

3.5 A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai alapelvei

- Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése.
- Életpálya-építési kompetenciák fejlesztése.
- Az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése.

- Demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása.
- Élethosszig tartó tanulás alapjainak elsajátítása.
- Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- Diabétesszel, vagy más egészségügyi betegséggel élők igényeinek figyelembevétele.
- A nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Szociális hátrányok kompenzálása.
- Az egész napi leterheltség figyelembe vétele.
- Alkotó pedagógiai klíma megteremtése.
- A zavartalan tanulás megvalósulásának biztosítása.
- Biztosítjuk a megfelelő pihenőidőt és a szabadidővel való rendelkezés jogát.
- A szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés.
- Önálló ismeretszerzés, önművelés.
- Önmegvalósítás lehetőségének biztosítása.
- Tevékenységközpontú tanítási-nevelési gyakorlat.
- A kompetencia alapú nevelés során a készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük
- Modernizáció követése, lépéstartás az informatikai változásokkal.

3.6 A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek alapelvei

- Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése.
- Életpálya-építési kompetenciák fejlesztése.
- Konstruktív életvezetés készségének megalapozása.
- Tanulás tanítása.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Egyéni képességek figyelembe vétele.
- Az életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- A szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés.
- Beilleszkedés elősegítése.
- Énkép, identitás, jövőkép kialakítása, fejlesztése.

- Életvezetési modellek megmutatása (példaképek, eszményképek, magatartási minták).

3.7 A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési, sportolási tevékenységek szervezésének alapelvei

- Intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységben.
- Önkéntes választási lehetőség.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Beilleszkedés elősegítése.
- Szociális hátrányok kompenzálása.
- Építés a tanulók öntevékenysége, önszervező képességére.
- Konstruktív életvezetés készségének megalapozása.
- A tanulók iránti felelősség, bizalom és tapintat.
- A nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése.
- Figyelem a különböző kultúrák iránti nyitottságra.
- Egymás emberi méltóságának tiszteletben tartása.
- Egészséges életmód készségének megalapozása.

4 A pedagógiai tevékenység a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján

4.1 A kollégium nevelési céljai, alapelvei és értékei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei és értékei:

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

4.2 A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, nemzetiségi kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium

lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A

nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket

közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket. Szintén kiemelt fontosságúnak tartjuk a diabéteszsel, vagy más egészségügyi betegséggel élők igényeinek megismertetését a tanulókkal. A diákokkal ismertetni kell az egyes veszélyhelyzetek kialakulásának lehetőségeit, valamint az ezekre adandó segítségnyújtási lehetőségeket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

4.3 A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete

Tematikus csoportfoglalkozások és éves óraszámok

TÉMAKÖRÖK

- A tanulás tanítása
- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- Testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3

Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A 13-14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

A rendelet 2. § 9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve a mellékletben található. Ld. Kollégiumi nevelés országos alapprogram.

4.3.1 Speciális ismereteket adó foglalkozások

4.3.1.1 Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Ezek a foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

4.3.1.2 A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A kollégium által biztosított 1 óra / hét. A lehetőségekből szabadon választható, de választani kötelező. Ezek lehetnek: az egészséges, kulturált életmódra nevelés, a diáksort, a természeti

környezet ápolása, vagy irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességek, kreativitás fejlesztése, vagy öntevékeny diákkörök működése.

5 A nevelőmunka konkrét területei a kollégiumban

5.1 A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

A kollégiumunk házirendje szabályozza a szilenciumi tanulás rendjét - amely 16 órától 18 óra 45 percig tart a nevelőtanár irányításával. A tanulás a közös tanulószobákban és egyénileg, ellenőrzött formában történik. Az első három évfolyamon a szilencium kötelező. A közösségvezető egyéni elbírálás alapján (jó tanulmányi eredmény, tanulási módszerek) engedélyt adhat könyvtári, ill. hálószobai tanulásra is. Ez a nevelői, pedagógiai szabadság az emelkedő évfolyamoknál egyre nagyobb teret nyer. Az egyéni lehetőségek biztosításával célunk a tanulói önállóság belső igényként történő megjelenésének elősegítése. A nevelőtestület a pedagógiai munkájában alkalmazza a hatékony tanulói megismerési technikákat, kooperatív tanulási és tevékenységközpontú pedagógiai módszereket.

A számítástechnikai ismeretek gyakorlásához rendelkezésre állnak számítógépek. A kollégium könyvtára is naponta rendelkezésükre áll, ahol 4 számítógép, nyomtató, szkennel, fénymásolási lehetőség van biztosítva.

A diákokat tájékoztatni kell az iskolai követelményekről, kötelezettségekről és feladatokról.

A kollégiumban rendszeres számonkérés, kikérdezés és ellenőrzés van. A kollégium minden évben korrepetálási rendben szabályozza a tanulók fölzárkóztatását. A korrepetálás kötelezővé tehető, ez ügyben a szülővel a kapcsolatot föl vesszük.

2004 szeptemberétől a diákok számára törvényileg meghatározott óraszámban kötelezően választott foglalkozást, szakkört ajánlunk. Kínálatunk jónak mondható, de éves föl méréseink során alkalmazkodunk az új igényekhez is.

A végzős hallgatókat segítjük a pályaorientációban. (Kommunikációs tréninggel készítjük föl a negyedikeseket, hogyan kell jelentkezni egy munkahelyen, és mi a feltétele a sikeres elhelyezkedésnek, mely nagyban segítheti őket az "első lépések" megtételénél.) Meghívunk olyan, volt Cseresnyés kollégistákat, akik egyetemen, főiskolán folytatták tanulmányaikat, vagy olyan szakterületen dolgoznak, amely érdekli diákjainkat.

A közösségek tanulmányi munkáját naponta figyelemmel kísérjük. A diák minden nap beszámol az iskolában törtétekről, a kapott érdemjegyekről. A közösségvezető havonta egy alkalommal fölkeresi a kapcsolatos iskolákat, az érintett tanárokkal értékeli a diákok munkáját.

A kapcsolattartás személyes és elektronikus úton naprakész.

Szükségesnek tartjuk, hogy az iskolai szülői értekezletre a közösségvezető tanár meghívást kapjon.

A közösségeken belül személyre lebontva értékeljük a féléves, illetve éves eredményeket. Kollégiumi szinten is megtörténik a féléves értékelés.

Minden évben a végzős tanulók közül a két legkiválóbb Cseresnyés-díjban részesülhet, melynek feltétele a kiemelkedő tanulmányi eredményen és példamutató magatartáson túl a közösségért végzett munka elismerése. A közösségi ajánlás után a nevelők és diákok együttes döntési jogköre a díj odaítélése.

5.2 Idegen nyelv tanítása

A mai társadalom tagjainak, mint a jövő Európájának teljes jogú állampolgárainak alapvető fontosságú az idegen nyelvek ismerete. Az iskolai nyelvoktatás óraszámja jelentősen növekedett, továbbá megváltozott az érettségi követelményrendszer. Kollégiumi programunkban ezt figyelembe kell venni, és minden lehetséges eszközzel segítenünk kell a nyelvtanulást. Ezzel egészíthetjük ki az iskolai idegen nyelvi oktatást. Segítjük a tanulókat az idegen nyelv megtanulásában, az idegen nyelv használatában való jártasság megszerzésében. Megismertetjük diákjainkat az általuk tanult nyelveket beszélő népek kultúrájával. Ez részben kiállítások rendezését, részben kiállítások és rendezvények látogatását jelenti.

5.3 Korrepetálások

Azon tanulóknak, akik bármely tárgyból főlzárkóztatásra szorúlnak, a közösségvezetők tantárgyanként leadják névsorukat a kollégium igazgatójának, aki megszervezi részükre a rendszeres korrepetálást. Jelenleg lehetőségünk van: matematika, magyar nyelv és irodalom, angol, biológia, korrepetálására.

A kollégiumban nagyobb hangsúlyt kell a felzárkóztatásra fektetni, mivel az ide érkező tanulók fölkészültsége ezt igényli.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk a tehetséges gyerekek felkarolására is, különös tekintettel akkor, ha az adott tanulók hátrányos helyzetűek. A sajátos nevelési igényű tanulók közül azoknak a közvetlen gondozását vállaljuk, akik tanulási nehézségekkel küzdenek. Őket a felzárkóztatás, korrepetálás, prevenció, egyéni fejlesztés eszközeivel segítjük. A tanulási zavarokkal és tanulási akadályozottsággal terhelt diákoknak különleges gondozásra van szükségük, ezért őket külső szakemberhez irányítjuk.

5.4 Pályaorientáció

A pályaorientáció sikere nagyrészt függvénye a reális önismeretnek, de ezen túl meg kell tanulják a

- hatékony kommunikációt (technikák szóban és írásban),
- reális jövőkép kialakítását,
- pályakorrekciókra való felkészülés, a permanens tanulás képességének elsajátítását,
- munkajogi ismeretek alapjait,
- pályaszocializációs képesség (beilleszkedés) törvényeit,
- hivatástudat, morál, alapértékeit.

Persze elengedhetetlen a jó tanulmányi előmenetel, az iskola, a munkahely követelményeinek ismerete, az annak való megfelelés. A nevelő által kellőképpen megismert és segített tanuló (érdeklődési kör, személyiségjegyek, akarati tényezők) nagyobb eséllyel indul az életben.

Pályaorientációs feladataink ellátásában szorosan együttműködünk a társintézmények pedagógusaival, az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal. A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Pedagógiai Programjának fontos eleme a fiatalok előkészítése a pályaválasztásra. A középfokú alapképzés (9–10. évfolyam) során folyamatosan mérés eredményeit szakképzési, szaktárgyi orientációs javaslatokban fogalmazzuk meg a társintézmények véleményét kikérve. A pályaorientáció speciális feladata, hogy a jó képességű tanulók eljussanak a továbbtanulás igényéig, és jó eséllyel jelentkezzenek felsőoktatási intézménybe.

5.5 A szociális képességrendszer fejlesztése

A beilleszkedést különösen nagy figyelemmel kísérik a nevelőtanárok. Az emberi együttélés szabályairól szó esik a csoportfoglalkozásokon a szobaközösségek konfliktusait pedig kiscsoportos beszélgetésekkel, valamint szituációs játékokkal igyekszünk feloldani.

A minden tanév elején tartott gólyatáborok alkalmasak arra, hogy a tanuló megismerje a kollégium sajátos légkörét, saját leendő társait és a felsőbb éveseket. Már itt megfogalmazódik a tanulók egy részében, hogy ő is olyan felsőbb éves diák szeretne lenni, aki hasonló otthonossággal vesz részt a közösség életében. A kezdetben kialakuló szobaközösségek többnyire erős kapcsolatot jelentenek a tanulók további kollégiumi éveire is.

A kollégium egyik jó gyakorlatában, melynek címe: *9. és 10. évfolyamos diákok gólyatábora*, konkrét módszerek és azok alkalmazásai vannak kidolgozva. Új diákjaink, akik között nagy arányban fordul elő a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, beilleszkedésének segítése intézményünkbe, új közösségükbe. A jó gyakorlat azt a célt

szolgálja, hogy segítse a beépülést, a szocializációt, illetve a kompetenciák fejlesztését, elősegítse a hátrányos helyzetű diákok hátránykompenzációját. A tábor során kialakuló érzelmi többlet segíti a tanulási folyamatot, a környezeti nevelés során ismeretanyag elsajátítása valósul meg. A folyamat során megjelenik a multikulturalitás, identitásfejlesztés. Fejlesztési lehetőségként megjelenik az empátia, az érzelmek kifejezése, illetve a kommunikációs készségek.

A csoportközösségek a közös kirándulásokon, kulturális, valamint sportprogramokon kovácsolódnak össze. A kollégiumi „mi”-tudat erősítését a kollégiumi hagyományok, az ország és a régió kollégiumainak vetélkedőin és sportrendezvényein való szereplés, a végzős diákok ballagási ünnepsége és az országjáró kirándulások is szolgálják.

A diákok ismerik a kulturált viselkedés szabályait, a leggyakoribb magatartási problémákat mégis a trágár beszéd, a szobatarítás elmulasztása vagy a dohányzás okozza. Súlyosabb fegyelmi vétség ritkán fordul elő.

5.6 A kompetencia alapú oktatás

A TÁMOP 3.1.4 program keretén belül nevelőtanáraink elsajátították a kompetencia alapú oktatás és nevelés alapjait, majd beépítették a mindennapi pedagógiai gyakorlatukba.

A kollégiumi diákok PISA-felmérésen történő lehető legeredményesebb szereplése érdekében készített intézkedési tervünknek megfelelően a kollégiumba beköltöző 9-es tanulókat szeptember elején matematikából és szövegértésből felmérjük, majd a feladatlapok kiértékelése után, a gyengébb eredményt elérő tanulókat a már meglévő rendszerünkbe illesztjük.

5.6.1 A kompetencia alapú oktatás alapelvei

Nevelési fejlesztéseink elsősorban a gyerekek fejlődésének érdekét szolgálják, így minden tevékenységet annak rendelünk alá, azt vesszük figyelembe, hogy azok miként hatnak a tanulókra.

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

Nevelésünkben prioritást kap az a szemlélet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudás elemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a nevelésünknek, foglalkozásainknak közvetíteni az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia.

A tudás- és képességfejlesztés helyes arányának megtalálása

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a kompetencia területi fejlesztésben mindkettőnek teret kell biztosítani. A képességfejlesztésre kiemelt figyelmet kell fordítani. A nevelési tervünk, kötelező foglalkozások tantervének, és az innovációink kidolgozásakor arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt alkalmazzuk.

Képesség – és személyiségfejlesztés

A kollégium nevelés során az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenység területeket: a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empatisz személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Új típusú tanári attitűd

Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust.

Tevékenység központú tanítási - tanulási gyakorlat megvalósulása

Olyan programokat dolgozunk ki, amelyek során – az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten – élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani és meg tudják védeni.

Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség

Lehetővé tesszük a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltiségének megfelelő fejlesztését. Szükség esetén fejlesztő illetve korrepetitor tanárok bevonásával tudjuk biztosítani a differenciált fejlesztést.

Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit. Ugyanakkor igyekszünk elérni, hogy a tanulóban kialakuljon az igény arra, hogy – egyéni képességeik,

lehetőségeik figyelembe vételével – egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

Fokozatosság és folyamatosság

Számolunk a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség – és kompetencia területek éveken át tartó fejlődési folyamatával.

Valóságos tanulási környezet

A kollégium, mint oktatási intézmény sajátosságából adódóan az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára. Oktató, nevelő munkánkkal hozzásegítjük a tanulókat ahhoz, hogy kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel.

5.6.2 A kompetencia alapú oktatás céljai

- A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése.
- A kompetencia alapú oktatás segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.
- Újszerű tanulás szervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Digitális írástudás elterjesztése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.

5.6.3 A kompetencia alapú oktatás feladatai

- A kompetencia alapú oktatás kiterjesztése.
- Életközeli tanulási környezet kialakítása.
- A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűsége törekvés tevékenységrendszerének biztosítása.
- A játékoság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása.

5.6.4 A kompetencia alapú oktatás eszközei, eljárásai

- Tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés.
- Projektoktatás, témahét.
- Az info – kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.

5.6.5 A kulcskompetenciák fejlesztésében alkalmazott munkaformák és módszertani elemek

- Hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás.
- Az inkluzív nevelés.
- Attitűdváltást segítő programok pedagógusoknak.
- Multikulturális tartalmak.
- Differenciálás, heterogén csoport.
- Drámapedagógia eszközök.
- Tevékenységközpontú pedagógiai eszközök.
- Projektmunka.
- Prezentációs technikák.
- Tanulói értékelési formák gazdagítása.
- Módszerek a lemorzsolódás megelőzésére.

5.6.6 A tanulásszervezés módszerei

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés),
- munkáltatás (variációs módszer, házi feladat),
- egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka,
- csoportmunka,
- játék,
- szerepjáték (drámapedagógia),
- vita,
- kutató – felfedező módszer,
- kooperatív módszerek,

- projekt módszer.

5.6.7 A tanulásszervezés alapelvei

- differenciálás – egyéni különbségek figyelembevétele; tanítási tartalom, foglalkozások idejének rugalmas kezelése;
- szociális készségek fejlettsége – szociális kompetencia – problémamegoldó képesség, kreativitás, kommunikációs készségek, önismeret, önkifejezés, társismeret;
- motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív módszer, projektmódszer, drámapedagógia.

5.6.8 A digitális pedagógia elterjesztésével kapcsolatos tevékenységek, célkitűzések

Célok:

- IKT eszközök készségszintű alkalmazásának fejlesztése,
- a konstruktív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztése,
- tantárgyi ismeretek bővítése, rendszerezése.

Az IKT által támogatott tanulásszervezési módok:

- csoportmunka,
- pármunka – tanulópár,
- egyénre szabott munka,
- részben egyénre szabott munka,
- önálló munka.

A differenciálás alkalmazására feladattípusok:

- problémamegoldó csoportfeladatok,
- alkotó feladatok,
- felfedező, kutató feladatok,
- érvelésre, vitára alkalmas feladatok,
- ellenőrzés, értékelés.

Digitális tartalmak:

- a kollégium saját honlapja (www.cseresnyes.hu), diákoknak, szülőknek, tanároknak szóló információkkal,

- a Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum honlapja (www.hszc.hu)
- multimédia tartalmak (képek, mozgóképes állományok, animációk és hangállományok),
- multimédia CD-k, DVD-,
- „e-tanulás” rendszerekkel kezelhető tartalmak.

5.7 Diákönkormányzat

A kollégiumban önálló diákönkormányzat működik. A Diákönkormányzatnak minden kollégiumi csoportból két választott tagja van. Választott tagjai révén átfogja az egész kollégiumot, mint szervezet hatékonyan segíti az általános minden kollégistára kiterjedő feladatok, nevelési elvek és elvárások megvalósulását.

A diákönkormányzat és a kollégium vezetés közötti együttműködés záloga a felnőtt segítő (patrónus), akit – diákönkormányzati elnök javaslatára – az intézményvezető kér fel.

Hosszú távú célunk, dinamikus diákszervezet fenntartása, mely a demokratikus érdekérvényesítés és az együttműködés kiváló eszköze lehet.

A diákönkormányzat a köznevelési törvény, a miniszteri rendeletek, és az intézményi belső normák mentén alakítja ki saját Szervezeti és Működési Szabályzatát (DÖK SZMSZ).

A diákönkormányzat szerepe:

Pedagógiai szempontból egyrészt a közösségépítő, kulturális – ismeretterjesztő és hagyományteremtő programok kialakításában, másrészt a megbízható, felelős gondolkodású diákok koordinálásában van jelentős szerepe.

5.8 Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Intézményünkben a régió középiskoláinak tanulói kapnak elhelyezést. Sokféle adottságú és képességű, életkor szempontjából széles korhatárú (14- 22 év), és sokféle szociokulturális háttérrel rendelkező diák számára határozzuk meg a feladatokat. A gyerekek idejük nagy részét – a hétvégéket leszámítva - a szülőktől távol töltik.

Fontos a megfelelő életritmus, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása. A tanulók rendelkezzenek olyan ismeretekkel, gyakorlati képességekkel, melyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészség károsító szokások kialakulásának

megelőzésében. Kiemelt fontosságúnak tartjuk a diabétesszel, vagy más egészségügyi betegséggel élők igényeinek megismertetését a tanulókkal.

Feladatunk biztosítani, a sokszínű tevékenységrendszer és, hogy a kollégium legyen minden részletében kulturált, esztétikus közeg, ahol a tanulók jól érzik magukat. Ez egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket, műveltségüket. A kollégium kulturális és sportélete is járuljon hozzá, hogy a gyermekek és ifjak helyes életmód mintát válasszanak maguknak.

Sportolási lehetőségek:

- Kondi szoba és tornaszoba súlyzókkal, erőgépekkel, sportszerekkel a gyerekek rendelkezésére áll.
- Labdajátékokat (foci, kézilabda, röplabda, kosárlabda) Balogh Imsi Sportaréna
- Torna, labdajáték a város sportlétesítményeiben
- Lehetőséget biztosítunk még sakkozásra, pingpongozásra, csocsózásra, íjászatra.
- A sportéletünket szaktanárok vezetésével valósítjuk meg.

Hosszú távú célok:

- Hódmezővásárhely kollégiumaiban az együttműködésen alapuló közösségek fejlesztése, amely biztosítja a tanulók és a kollégium alkalmazottai számára a testi-lelki jólétet.
- Korszerű ismeretek közvetítésével interaktív formában attitűd - és szemléletformálás, a család és a közösség értékeinek megőrzése, az egészséges életmód kialakítása.
- Sikeres és elégedett emberek nevelése, akik jól ismerik önmagukat, az őket körülvevő környezetet, eligazodnak a tájékoztatás sűrűjében, elérhető célokat tűznek maguk elé és jó döntéseket hoznak.
- Kialakítani azokat a kompetenciákat, melyeken keresztül a felnövekvő generáció tudja, hogy hogyan kell testi, lelki erejét fokozni és karbantartani.

Rövid távú célok:

- A program keretén belül tanulók személyiségének fejlesztése oly módon, hogy képesek legyenek a saját belső és külső környezetük iránti figyelemre és igényességre.
- A saját és társaik életminőségéért való felelősség kiépítése.
- A mindennapos sportfoglalkozásokhoz kapcsolódva alakuljon ki a tanulóknál a belső igény a rendszeres mozgásra.

- Törekedjenek tanulóink az egészséges táplálkozási szokások szerinti étkezésre.
- Tudatosuljon a tanulóknak, hogy a külső megjelenésnek, a higiénének egészségügyi és társadalmi vonatkozásai vannak
- Tudják alkalmazni a tanult ismereteket, váljon szükségletté a rendszeres testápolás, fogápolás.
- A kollégiumban olyan légkör kialakítása, ahol jól érzik magukat a gyerekek.
- Legyenek felkészülve a káros hatások, szokások kísértéseivel szemben.
- A nemdohányzó intézmény rendszerhez kapcsolódva olyan kollégiumi közeg kialakítása, mely kapcsán ne találkozhatnak negatív mintával.
- A balesetveszély kiküszöbölése a kollégium és környezete területén.
- Értsék saját fejlődésüket, testi- lelki változásait, érzelmeiket és társkapcsolataikat (*párkapcsolatok*).
- Nyerjen különös hangsúlyt a család jelentősége, a tudatos családtervezés.
- Vigyázzanak magukra, felelősséggel viszonyuljanak a nemi élethez (szexuális úton terjedő betegségek és a nem kívánt terhesség megelőzése)
- Legyenek képesek megfelelő döntéseket hozni, ismerjék fel azok következményeit.
- Képesek legyen olyan technikákat alkalmazni, melyek segítségével a stresszt drogok nélkül tudja oldani.
- Ismerjék a diabétesz, vagy más egészségügyi betegséggel élők igényeit, valamint az ezekre adandó segítségnyújtási lehetőségeket.

Megvalósítás formái:

- interaktív előadások a védőnőkkel (drog, alkohol, táplálkozás, elsősegélynyújtás),
- egészségnevelési programok (kirándulások, teljesítménytúra, láncúzás, reformkonyha),
- közös szűrőprogramok szervezése,
- az egészségvédelmet szolgáló iskola védőnői szolgáltatások esetenként,
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs tevékenysége.

5.9 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

A kollégium segíti a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak az érdekében, hogy a felnövő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő

természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését, valamint óvja, védje a természetes és épített környezetét és olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes számára a káros ártalmaktól.

Ráébressze, szembesítse a diákokat a lokális és a globális problémák összefüggéseire („Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”).

Fontos, hogy a tanulók kapcsolódjanak be a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Továbbá, hogy biztosítsuk az élet közeli tanulási környezetet. Életmódjukban a természet tisztelet, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, és a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A kollégium környezeti nevelésével kapcsolatos jó gyakorlatának címe: *Szelektív hulladékgyűjtés*. A szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével az volt a célunk, hogy tanulóink életének természetes velejárójává váljon az, hogy hulladékát szelektíven gyűjti, hogy az környezetünket tovább ne szennyezze, illetve újrahasznosítható legyen. Halmozottan hátrányos helyzetű, illetve hátrányos helyzetű diákjaink esetében ez külön kezelendő feladat, hiszen olyan környezetből jönnek, ahol a szelektív hulladékgyűjtést nem ismerik, nem alkalmazzák, ezért náluk csak a megfelelő motivációval párosuló tevékenység közben történhet fejlesztés, a hátránykompenzálás során csakis a tanulókon van a hangsúly.

A tanulók kulturált környezet iránti igényének alakításában a növények is szerepet kapnak. A közös helyiségekben és a folyosókon igen sok növény van, ezeket a diákok ápolják.

A kollégiumi szervezésű országjáró kirándulások alkalmat adnak a természeti értékek megismerésére és megbecsülésére. Intézményünk természetvédelmi szemléletformáló tevékenységét jelentősen bővítheti a szorosabb együttműködés, kapcsolattartás az ország nemzeti parkjaival. Fontosnak tartjuk, hogy ismeretterjesztő előadásokat, szakvezetett túrákat szervezzünk diákjaink számára.

Szeretnénk az intézmény villamosenergia-felhasználását mérsékelni, ezért energiatakarékos-izzókat használunk.

A felsorolt célok megvalósításával kívánjuk elősegíteni diákjaink környezettudatos értékrendjének fejlődését.

A pedagógiai munkát segítő technikai dolgozók is környezettudatos magatartásra motiválják tanulóinkat az alábbiakban felsorolt mintákkal:

- az intézmény lehetősége szerint törekszik a természetes anyagok (fa) használatára a műanyagok helyett (jelzések a fönntartó felé),
- környezetbarát vegyszerek, takarítószer alkalmazására,

- a takarítás minőségére vonatkozó panaszok megszüntetésére (diákok, szálló vendégek),
- a jégmentesítés során só helyett fűrészpor használatára,
- a fűtés során a külső hőmérséklet folyamatos mérése mellett (lehetőség szerint automatizálási korszerűsítés beiktatásával) a takarékosági szempontok érvényesítésére.

A kollégiumban környezetvédelmi munkacsoport működik, melynek munkaterve minden év szeptemberében elkészül az alábbi feladatok megvalósításával:

Esemény/feladat
A Zöld Kapocs éves munkatervének egyeztetése a Környezeti Információs Központban.
Megvalósítható ötletek kérése, megbeszélése a kollégákkal.
A helyi munkatervünk elkészítése és ismertetése a tantestülettel.
Fotópályázat meghirdetése
A kollégák és a tanulók folyamatos tájékoztatása a környezetvédelemmel kapcsolatos kollégiumi és városi programokról a faliújságon keresztül is.
Sokszínű tudáspróba a környezet - és természetvédelemről.
Környezetünk esztétikája – szobaotthonosság verseny támogatása.
Négyfordulós feladatmegoldó verseny meghirdetése – természettudomány témakörben.
Versenyfeladatok közzététele, megoldása, értékelése.
Környezetvédelmi Világnap – a fotópályázatra beküldött képek bemutatása, díjazása, illetve a közönségdíjas alkotás kiválasztása. A feladatmegoldó verseny eredményhirdetése. A legjobbak jutalmazása.

5.10 Önismeret, önfejlesztés, személyiségfejlesztés

A személyiségfejlesztés sarkalatos pontja az önismeret fejlesztése. Nagyobb teret kell adnunk annak, hogy a tanulók értékelni tudják önmagukat, viselkedésüket, teljesítményüket, társaikat. Kihangsúlyozzuk: törekednünk kell mind a testi, mind a lelki egészségük fenntartására. Meg kell ismertetnünk tanulóinkkal saját testüket, szervezetüket, pszichikumukat, a testi és lelki betegségeket, megelőzésüket, az egészség megőrzését, az egészséges életmódot. Ehhez a csoportfoglalkozásokon túl szakemberek segítségét is igénybe vesszük. Itt kell megemlítenünk

a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos speciális pedagógiai szükségletet. Nekik az önismeret olyan fokára kell eljutni, amelyben az egyén felismeri azokat a képességeit, amelyekkel jól tudja kompenzálni meglévő hátrányait.

A Nat által előírt kulcskompetenciák fejlesztése kollégiumunkban is elsődleges feladat, különös tekintettel a szociális életviteli és környezeti kompetenciák és az életpálya-építési kompetenciák területén. A foglalkozásokon jelen van az önismeret és önfejlesztés, amit a nevelőtanárok kooperatív tanulási módszerekkel valósítanak meg.

A diákok fejlesztését segíti elő a kollégium jó gyakorlata, melynek címe: *Felzárkóztatás zenével – éneklés és önismeret.*

A tanulók hátrányainak kompenzálására alkalmas a zenei-(komplex) művészeti nevelés eszközeivel. Képességfejlesztés, koncentráció javítása, motiváltság fejlesztése a művészeti nevelés eszközeivel. Multikulturalitás, identitásfejlesztés a nyitott látókör érdekében.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknél csak a megfelelő motivációval párosuló tevékenység közben történhet fejlesztés. Ez a zenei nevelésre különösen igaz. Az egyéni fejlesztésekkel elérhetjük, hogy az egyén hátrányaira koncentráció pedagógiai tevékenységet végezhessünk. A jó gyakorlat kiemelten szolgálja az önismerettel, önkontrollal, hatékony önszabályozással kapcsolatos kompetenciák fejlesztését. Ezen belül az érzelmek tudatossága és kezelése: sikerkezelés, kudarctűrés, kitartás, az önállóság, az önazonosság-önkép, a nyitottság, a bizalom kialakítása és fejlesztése, a bizalmon alapuló tevékenység, a pozitív önértékelés a belső kontroll kialakítása az, amire folyamatosan koncentrálnunk.

5.11 Korszerű világkép kialakítására való nevelés

A csoportfoglalkozások és a kiscsoportos beszélgetések egyik feladat az, hogy a tanulók el tudják mondani saját érzéseiket, gondolataikat a szűkebb és tágabb környezetükről, majd tudják ütköztetni azokat mások véleményével. Kiemelt szerepet kap a vitakultúra fejlesztése, amire a Diákönkormányzat közgyűlései adnak alkalmat.

A kollégiumban biztosított internet hozzáférés jó lehetőség a világra való kitekintésre. A színházlátogatások – különösen, ha együtt járnak az előadások megbeszélésével, értelmezésével – az irodalmi művek elemzése az ismeretszerző kirándulások mind-mind világkép alakító tényezők.

Az intézmény 22. 000 kötetből álló könyvtárának és korszerű technikai felszereltségének használata megfelelő mód a diákoknak a világ megismerésére, információszerzésre és korszerű világkép kialakítására.

5.12 A társadalmi beilleszkedés segítése

A kollégiumi tervek, célok, jogaik és kötelességeik megismertetése a diákokkal. Fejlesztjük a társadalmi normákat kifejező kollégiumi követelményt, a kollégium, mint mikro-társadalom, működésében és szervezetében leképezzük a társadalmi viszonyokat lehetőségein belül. Nevelésünk erősíti az egyénben a közösség céljainak tiszteletben tartását. Ahol igazán mozgalmas a kollégista élet, ott a tanulók észrevétlenül nőnek bele ebbe a társadalmi környezetbe. Megtanulnak önmagukat fejleszteni, cselekedve tenni másokért, alkotni valamit önmaguk és a társadalom javára.

A diákokat felkészítjük a közéleti helytállásra, a tanulókat bevonjuk a tervezésbe, a megvalósítás megszervezésébe, végrehajtásába, ellenőrzésébe és értékelésébe.

A serdülés éveit, az otthontól való elszakadás időszaka talán a legalkalmasabb arra, hogy a tanuló életre szóló útmutatást kapjon, és ami még fontosabb: tapasztalatot szerezzen a szűkebb és a tágabb környezetbe való beilleszkedésről.

5.13 A művészeti és információs kultúra fejlesztése

A kollégium kulturális kínálata a hagyományainkon alapul, de beiratkozáskor minden első osztályos diákot nyilatkoztatunk esetleges igényeiről, amely ha több diáknál jelentkezik, lehetőségeink szerint bekerülhet programjainkba. Így a hagyományok mellett a folytonos megújulás is jelen van kulturális életünkben. Célunk ezzel, hogy a valós igényeket elégítsük ki, mivel a kulturális választás önkéntes jellegű, elsősorban az igények fölkelését tartjuk szem előtt. Néhány fontosnak tartott területen a pedagógiai irányítás szerepet kaphat (például színház- és tárlatlátogatás), mert sok családban ezek elhanyagolt, periférikus vagy gyökértelen kulturális szokások voltak. Célunk értékőrzés és értékteremtés, a tanulók gondolatformálásának, sajátos megismerő tevékenységének, aktív befogadásának segítése a személyiség fejlesztése által. Sajátítsa el a közösségben az emberi érintkezés, a szép szó kultúráját, valósítsa meg magatartásában az esztétikumot. Ismerkedjék különböző irodalmi és művészeti alkotásokkal, tudatosan törekedjék azoknak az ismereteinek gyarapítására, képességeinek a fejlesztésére, amelyek révén be tudja fogadni és helyesen tudja értékelni a műalkotásokat, fejlessze ízlését.

A kollégiumban alapvetően fontos, hogy a hátrányos helyzetű tanulók eljussanak kollégiumi éveik alatt színházba, operába, hangversenyre, ismereteik bővítése, ízlésük fejlesztése, ebbéli hátrányaik megszüntetése érdekében.

Célunk: hogy minden kollégista megismerje a színházat belülről, a színészi játékot, a színház hangulatát, tudja élvezni ezt a művészetet.

Az információs kultúra a megismerést, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megértése, szelektálása, elemzése, értékelése, fölhasználása, alkotása.

A kommunikációs kultúra részben a műveltség, a tudás alapja, részben az egyén szocializációjának, a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, elfogadásának, megbecsülésének döntő tényezője. Középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és a kifejezés, a vélemények, érvek kifejlesztésének, megvédésének képességei állnak. Mindezek elsősorban az anyanyelv minél teljesebb értékű ismeretét kívánják meg diákjainktól.

A tanulók körében mára már általánossá vált az internet használata. Elterjedőben van a házi feladatok, dolgozatok készítésekor a világháló alkalmazása. Erre lehetősége van minden diáknak a tanulószobájában, a könyvtárban, aulában és a lakószobáikban a kábeles és vezeték nélküli WiFi routerről vezérelt csatlakozási pontokon.

Évente egy alkalommal hangulatos "Teabár"-t szervezünk, amelyen különböző stílusú együttesek (népzene, jazz, rock, blues stb.) szórakoztatják a fiatalokat, ahol lehetőségük van a szabadidő kulturált eltöltésére, baráti beszélgetésekre.

A testvérkollégiumokban szervezett programokon szintén képviselteti magát a Cseresnyés Kollégium diáksága irodalmi vetélkedőkön, kézimunka-kiállításon, rajzpályázatokon, sport rendezvényeken, Ki Mit Tud-okon. Célunk a továbbiakban is a tehetséges diákok felkarolása. Kulturális tevékenységünk fontos eleme az egyetemes és nemzeti kultúra alapelemeinek megismerése, célunk a tanulók legyenek nyitottak a világra, más kultúrákra, képesek legyenek az érzelmi azonosulásra. A kulturális értékek átélése segít az erkölcsi normák kialakításában, a kritikai gondolkodásmód a helyes ítéletalkotás elsajátításában.

5.14 Életmód, életvitel, háztartási ismeretek

A kollégium szabadidős tevékenységei azt a célt szolgálják, hogy a fiatalok megismerkedjenek a kulturált szórakozási, sportolási rekreációs tevékenységekkel, hiszen az itt töltött diákévek példát mutatnak további életükre.

A kollégiumban főző szakkör működik, ahol az egészséges életmód, illetve táplálkozási ismeretek korszerű formáival ismerkednek a diákok. Az épületben lévő két főzőkonyhán a diákok egyszerűbb ételeket, szendvicseket készíthetnek maguknak. Egyes kollégiumi eseményeken a vendégfogadás szintén a tanulók feladata.

A kirándulások az önkiszolgáló életrendre, a helyes életmódbeli szokások alakítására szolgálnak.

5.15 Magyarország, nemzetiségi lét, európaiság

Fontos, hogy a tanulók ismerjék szűkebb környezetük történetét, a néphagyományokat, és értékeljék is őket. A szülőföld szeretetén át vezet az út a más népek iránti érdeklődésre és tiszteletre.

A kollégiumban megemlékezünk a nemzeti ünnepekről, történelmi eseményekről, melyek a múlttal való szembenézést szolgálják. A Diákönkormányzat segítségével a faliújságjainkon minden alkalommal tájékoztató anyagot helyezünk ki diákjaink részére.

Nevelési célunk más népek és nemzetek kultúrájának bemutatásán keresztül a humanista és globális szemlélet és gondolkodásmód fejlesztése, az európai identitástudat, a polgári öntudat értékrend megerősítése, a demokrácia hagyományainak, működési technikájának, szerkezeti fölépítésének megismerése, az iskolai tanulmányok elmélyítése a tanulóknban.

Demokrácia kicsiben - a közösségi szerveződés tapasztalatainak megbeszélése.

Nevelőink szándéka, hogy mélyüljön el a tanulóknban a hazához fűződő szeretet, a jogos nemzeti büszkeség, nemzeti hagyományok ápolása. Fontos az "uniós" szemlélet kialakítása, fejlesztése. A diákok tájékozódása a világ eseményeiről; szerezzon ismereteket a magyar nép történelmi múltjáról, ismerje a jelent; őrizték és ápolják a népi, nemzeti hagyományokat, a népszokásokat; tudatosan használják és ápolják anyanyelvüket.

5.16 Nemzeti, etnikai, kisebbségi, kulturális és anyanyelvi nevelés

A családi, a kisközösségi, a társas, társadalmi élet különféle színterein megvalósuló nyelvsajátítás; az anyanyelvi szocializáció folyamatában nyelvi magatartásminták, normák állítása, valamint az önálló nyelvi kifejezés elősegítése, ez az anyanyelvi nevelés.

Az intézményes anyanyelvi nevelésben a kollégiumi foglalkozásokon elsősorban a szókinccset, a beszédértést és az önálló szóbeli megnyilvánulásokat fejlesztjük ki pl. beszélgetéssel. A kollégiumi anyanyelvi nevelés célja, hogy az egyén az ösztönös nyelvhasználóból a nyelvileg művelt ember színvonalára jusson el. Célunkul tűzhetjük ki továbbfejleszteni a tanulók anyanyelvi képességeit, felkészíteni a kommunikációs helyzetekben való részvételre őket. A különféle beszédhelyzetekhez való alkalmazkodás megtanításával az önkifejezésre.

Irodalmi ízek és dallamok – kulturális körutazás a világban

TÁMOP 3.1.7 - 21. századi nevelési minta a kollégiumban pályázat fenntartási időszakában kidolgozott új jó gyakorlatunk.

A több éve futó kollégiumi programjaink a műsoros teabár sorozat világvárosi és európai nagyvárosokat bemutató kávéházi estjei (India, Bécs, Párizs). Célunk a földrészek széleskörű bemutatása kulturális élményeken keresztül. Igyekszünk minél több tanulót bevonni a szervezésbe, hogy személyes tapasztalataik által is közelebb kerüljenek az őket közelebbről-távolabbról körbeölelő hatásokhoz.

Eddigi rendezvényeink több részből álló komplex eseménnyé alakultak át. Az összetevők: irodalmi alapra támaszkodó felolvasások, diavetítés az adott kultúrkör hétköznapijaiból és építészeti jellegzetességeiből, zenei aláfestés vagy dal szintén a tájegységre vagy a témára jellemzően, filmválogatás a „nosztalgia és a kedvenc” kategóriák jegyében, tea vagy kávé a kultúrkörre jellemző fantázia-nevekkel (5-6 féle), aprósütemény vagy kóstoló ismert ételekből, videoklip vagy kiállítás egészítheti még ki az estet. Törekszünk arra, hogy lehetőleg újdonság is szerepeljen a műsorfolyamban.

5.17 Gyermek- és ifjúságvédelem

Minden nevelőtanárnak feladata az, hogy a rábízott tanulók életkörülményeit megismerje. Mivel diákjaink otthonuktól távol vannak, szülőpótló feladatokat is el kell látnunk. A növendékek többsége hátrányos helyzetű családból származik, van árva, félárva gyermek. Gyakori az elvált szülők újraraházasodásából mellőzötté vált gyermeki sors, továbbá és az alkoholizáló szülő jelenléte a családokban, illetve három vagy még több gyermekes családból származó tanuló.

A gyermekvédelmi munka minden pedagógusnak egyformán kötelessége. A nevelőmunka emberpróbáló kihívása, ha beilleszkedési zavarral, motivátlansággal, pszichés labilitással, káros szenvedéllyel, agresszióval, vagy befelé fordulással találkozunk. Az intézményben az a gyakorlat terjedt el, hogy ilyen esetekben a vezetőséggel, az osztályfőnökkel és a szülővel is felvesszük a kapcsolatot. Szükség esetén pszichológus tanácsa, vagy segítsége jelenti a probléma kezelését. Az intézményben megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős van. Ritkán fordul elő olyan eset, amikor gyermekvédelmi intézmény közbenjárására van szükség.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus alapvető feladatai:

- veszélyeztetett, hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felmérése, tanulásuk figyelemmel kísérése,

- esetenként felvenni a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- ha szükséges, fegyelmi eljárásokon való részvétel,
- szociális ellátások megállapításának kezdeményezése a szociális hátrányok enyhítése érdekében,
- szoros kapcsolattartás a Városi Rendőrkapitánysággal,
- szülői értekezleteken, fórumokon aktív közreműködés,
- érdeklődés esetén előadások szervezése,
- esetenként családlátogatás,
- fogadóóra biztosítása,
- szoros együttműködés az integrációs feladatok ellátásában az esélyegyenlőség megteremtése érdekében,
- kapcsolattartás a külső intézményekkel (Nev.Tan., Gyermekjóléti Sz., Gyámhatóság, Önkormányzat, szervezetek, egyesületek, iskolaorvos),
- szakirodalom tanulmányozása,
- továbbképzéseken, esetmegbeszéléseken való részvétel,
- nyilvántartások naprakész, folyamatos kezelése,
- közzétenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát.

A gyermekvédelem a fiatalok ezen csoportjait célozza meg:

- a hátrányos helyzetűeket;
- a veszélyeztetetteket;
- a beteg, egészségkárosodott, fejlődési rendellenességben szenvedőket;
- a fogyatékosokat;
- a nehezen nevelhetőket;
- a szociálisan inadaptált gyermekeket és fiatalokat;
- a deviáns viselkedésűeket.

5.18 Drogprevenció

Megkülönböztethetünk primer és szekunder prevenciót. Esetünkben a primer prevenció a fontosabb, ami tulajdonképpen a drogmentesek megóvását jelenti. Másodlagos prevenció esetében már szakember segítsége szükséges, ezt már a kollégium egyedül nem vállalhatja fel.

Az elsődleges megelőzésnek léteznek közösségi és egyéni szintjei. Nekünk elsősorban a táplálkozási ismeretek terjesztése, az egészséges környezet kialakítása és megóvása, valamint a legális és illegális kábítószeres veszélyeinek megismertetése terén van tennivalónk.

Feladataink közé tartozik a kábítószer ellenes stratégia koordinálása, a megfelelő információ biztosítása és kapcsolattartás az iskolán kívüli segítő szervezetekkel. Az elsődleges drog-prevenció csak a nevelőtanárok odafigyelésével valósulhat meg. A megelőzés munkája különböző szintereken kell, hogy folyjon. Az ide vonatkozó témájú csoportfoglalkozások (önismeret, művészet és információs kultúra, életmód, életvitel, egyén és közösség) mellett készség- és egészségfejlesztő, ismeretterjesztő foglalkozások, esetmegbeszélések, szabadidős programok, szakkörök segítenek ebben.

A másodlagos drog-prevenció elősegítését célozzák az egészségügyi szakemberekkel, valamint különböző drogzonzultációs központokkal, megelőzési intézményekkel, alapítványokkal fenntartott kapcsolat. Ide irányíthatók az érintett fiatalok, a szülők, a kortárs segítő és az érdeklődő kollégák. A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak a megelőzési munka kiszélesítésére valamint a specialisták bevonására.

5.19 Tehetséggondozás, felzárkóztatás

Kollégiumunk tanulói összetételéből (döntő részben technikumi és szakképző iskolai hallgatók) adódóan a tehetséggondozás feladatát első sorban a készségtárgyakhoz kötődő, irodalmi, művészeti és a kézműves tevékenységek (énekezen, versmondásversírás, filmesztétika, fotó, üvegfestés, gyöngyfüzés, stb.) gyakorlásával tekintjük feladatunknak. Másrészt, a testkultúra, a diák- és tömegsport (labdarúgás, kosárlabda, asztalitenisz, kerékpár, úszás, teljesítménytúra) területén foglalkozunk a tehetséges fiatalokkal. Legkiemelkedőbb sportolóinkat első sorban az iskolák és a klubok foglalkoztatják, de az edzész háttér biztosításával, a kiegészítő és eltérő mozgástípusú terheléssel mi is hozzájárulunk a kimagasló eredményekhez.

A tehetséggondozás első lépése a tehetséges tanulók felismerése. A tehetséges tanulókat motiválni kell, a kiemelkedő eredmények elérése érdekében megkülönböztetett figyelmet, programokat, egyéni fejlesztést igényelnek.

A kollégium segíti a tanulásban elmaradt gyerekeket, biztosítja annak esélyét, hogy a tehetséges tanulók képességeiket tovább fejlesszék, tudásukat bővítsék. Feladatunk a tanulók képességeinek felismerése a tehetséges tanulók kiválasztása, a tanulók közötti képességbeli különbségek kezelése és ennek megfelelően a pályaorientáció segítése. Célunk, hogy a kudarcélménytől való szorongást megszüntessük, felfedezzük a tanulás örömet, működtessük a mindenkinben meglévő vagy mindenkiből előhozható kíváncsiságot, fejlesszük

a tanulási hatékonyságot, a rendszerező képességet, mert csak a belülről fakadó készlet eredményez tartós tudást. Tudjuk, hogy a hátrányos helyzetű tanulók speciális foglalkozások nélkül az életben nem egyenlő esélyekkel indulnak, igyekszünk felismerni a szociális képességek tekintetében fejletlen és / vagy beilleszkedési zavarral küszködő, a kreativitás szintjén és / vagy motivációjukat tekintve fejletlen tanulót.

5.20 A kollégium hagyományai, továbbfejlesztésének terve

Több évtizedes meglévő hagyományaink beépülnek a kollégium éves programjaiba, amelyek közül megemlíjtük a

- gólyanapot,
- 9. évfolyamosok bemutatkozó estjét,
- ünnepélyes karácsonyi műsort és vacsorát,
- farsangi mulatságot,
- sportvetélkedőinket,
- tanár-diák meccseket,
- kirándulásokat,
- Teabárokat,
- 12. évfolyamosok ballagási ünnepségét, itt kerül ünnepélyes keretek között átadásra a Cseresnyés-díj (ezt évente 2 diák kaphatja meg, akik kiemelkedtek a tanulmányi és közösségi munkájukkal).

Az is szokássá vált, hogy nagyobb ünnepségeinkre, rendezvényeikre diákjaink közreműködésével, a tanulókkal közösen rendezzük, szervezzük.

Nemzeti ünnepeinkről való megemlékezéseinknek igyekszünk új keretet adni filmvetítésekkel, ahová az alkotót, illetve a régi kollégistáinkat is meghívjuk egy személyes visszaemlékezésre.

A megemlékezések eme rendhagyó módját a továbbiakban is folytatni kívánjuk.

5.21 Általános iskolás korúakkal való foglalkozás

A szociális körülményeik miatt kollégiumi elhelyezést igénylő gyerekek nevelése túlnő a nevelőtanári feladatokon. Szocializációs hátrányaikat mérsékelni csak a családi miliót idéző, egyéni foglalkozással volna 1054, Budapest, Szemere utca 6.lehetséges.

6 Fejlesztési feladatok

6.1 Pedagógiai fejlesztés

Fejlesztési feladataink a belső munkaszervezésre, az iskolai kapcsolatokra és a továbbképzésekre összpontosulnak.

A pedagógiai fejlesztéseket 2009 szeptemberétől folyamatosan vezetjük be.

A megvalósításhoz szükséges eszközök beszerzését anyagi lehetőségeink függvényében teljesítjük. Könyvtárfejlesztés, informatikai fejlesztés, nyelvtanítás feltételeinek megteremtése.

A fejlesztés irányai:

- egységes, befogadó intézmény kialakítása;
- tanulóközpontú módszertan alkalmazása;
- testreszabott tananyag válogatása;
- helyi tantervek kidolgozása;
- differenciált módszertan alkalmazása;
- ismeretbe ágyazott képességfejlesztés, kompetencia alapú képzés;
- aktív tanár – aktív tanuló;
- integráció.

6.2 A kompetencia fejlesztését támogató rendszer

- külső továbbképzések (tanárok felkészítése),
- belső továbbképzések (önképzés),
- mentorálás (program-karbantartás),
- szaktanácsadás igénybevétele.

6.3 Közoktatási törekvések a kollégiumban

Várt eredmények:

- az integrációs folyamatok erősödése,
- pedagógusok felkészültsége a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- a képességfejlesztés előtérbe helyezése az ismeretközpontú oktatással szemben,
- tanulási- tanítási kultúra megújulása,
- korszerű tanulási környezet megteremtése,
- infrastrukturális fejlesztés, az intézmény felújítása.

Nevelésünk tartalmi megújítása:

- kompetencia alapú módszerek,
- pályaorientációs tanácsadás,
- átfogó mérési, értékelési, minőségirányítási rendszer fejlesztése,
- új tanulási formák,
- tanárok továbbképzése.

Az esélyegyenlőség biztosítására irányuló fejlesztések:

- hátrányos, halmozottan hátrányos vagy roma tanulók szegregációja elleni küzdelem,
- integrációs nevelés,
- sajátos nevelési igényű tanulók oktatása – nevelése.

A munkánk során azt érzékeljük, hogy a kollégiumra, a kollégiumi nevelő munkára, a pedagógusokra egyre nagyobb teher hárul. A környezetünkben, az értékrendszerben keletkezett problémák, a megoldatlan feszültségek, kérdések nagy felelősséget rónak a szakemberekre.

Felmérések igazolják, hogy egyre nagyobb mértékű a kollégiumokban azon gyerekek száma, akik szociálisan és/vagy mentálisan hátrányos helyzetűek.

A kollégium egy olyan pedagógiai tér, ahol összegyűjthetők azok az erővonalak, amelyek közös irányba terelhetik az értékrendet. A kollégiumban mi arra törekszünk, hogy szoros kapcsolati hálót építsünk ki a velünk együtt dolgozó iskolákkal, intézményekkel, gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, gyermekjóléti szolgálattal, szülőkkel, család- és ifjúságvédelmi szolgálattal.

Célunk, hogy egyre kevesebb diák morzsolódjon le és egyre többen találják meg az életben is helyüket.

Az Arany János Kollégiumi Programban a tanulók számára személyre szabott egyéni fejlesztési tervet készítünk pedagógusok, szülők, diákok, osztályfőnökök, szakpszichológusok, fejlesztő pedagógusok bevonásával. Egyéni karriertervet készítünk mindenki számára és megállapodást kötünk a tanulókkal az adott vállalás teljesítése érdekében.

A Kollégiumi programunkban szerepel az egyéni képességek fejlesztése, felzárkóztató foglalkozások biztosítása, tanulás segítése, szabadidős és közösségi programok (szakkörök, érdeklődési körök) szervezése, önismereti és mentálhigiénés foglalkozások, művészeti foglalkozások, tanulmányi kirándulások, tanulmányutak (bel-és külföldön), kulturális programok, természetjárás, túrák, egyéb kollégiumi programok.

A kollégiumi tanárookra nehéz és felelősségteljes munka hárul. A feladatok megoldása megkívánja a szakmájukat jól ismerő, tapasztalt, konstruktív, és innovatív pedagógusok alkalmazását.

A Hódmezővásárhelyi SZC Cseresnyés Kollégiumban jól felkészült tantestület végzi ezt az összetett munkát. Kollégiumunk folyamatos fejlesztő, önfejlesztő munkában igyekszik az erőforrásait optimalizálni. Így a humán erőforrást is már több éves folyamatban fejlesztettük, különböző továbbképzéseken, képzésekkel, tréningeken való részvétellel.

A tanárok feladatai és változó szerepük:

- képességfejlesztés az ismeretközpontúság helyett,
- befogadó szemlélet, integrációs gyakorlat,
- „minden gyermek más” – egyénre szabott fejlesztési programok,
- új pedagógiai „szerepértelmezés”,
- új pedagógiai kultúra alkalmazása,
- értékelés csoport szinten, egyénileg, önértékelés,
- megállapodás a partnerintézményekkel a kollégium épületén belül közös tanári háttérrel működtetett főlzárkóztató, tehetséggondozó és szakköri, városi szintű tevékenységek folytatására, szükség esetén korrepetitor alkalmazása,
- a prevenció szervezett és ellenőrzött formáinak kialakítása

A sikeres közoktatás-fejlesztés érdekében kulcsszerep hárul a hálózati, horizontális tanulás mintaadó tartalmait biztosítani képes kollégiumokra. Intézményünk *referencia intézményként* más kollégiumok számára példaértékű, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szervezeti innovációval rendelkező és ezt egyben szolgáltatásaiban publikálni, valamint átadni képes közoktatási intézmény. Ezt a TÁMOP 3. 1. 7. Referencia intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése című pályázattal valósította meg.

7 Speciális Programelemek

7.1 Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjában a program megvalósítása során a Németh László Gimnázium és Általános Iskolával közösen vettünk részt. Sajnos a program fokozatos megszüntetésével ez a közös munka megszűnt.

Az AJKP-ban résztvevő pedagógusok kiválasztásakor a kollégium törekszik arra, hogy az AJKP megvalósításába bevont pedagógusok képzettsége és kompetenciái összességében alkalmasak legyenek az e jogszabályban leírt széleskörű pedagógiai tevékenységrendszer megvalósítására.

7.1.1 A pedagógiai rendszer kialakításának helyi előzményei

A kollégium a Tanyasi Tanulók Otthonának örököse. Az alapítók az 1930-as években a város külterületein élő, a beiskolázás lehetőségeiből kirekesztődött gyermekeknek — akkor korszerű, sőt a kort megelőző elképzelésekkel — a középiskolai intézményrendszerbe történő, pedagógiai és szociális integrálását tűzték célul.

A Németh László-i modell lényege is a társadalmi esélykülönbségek kiegyenlítése a tudás, a művelődés és a klasszikus európai értékeken nyugvó személyiségformálódás által; ennek kísérleti terepe a Cseresnyés–kert.

Az Arany János Kollégiumi Programba való bekapcsolódás tehát a Cseresnyés Kollégium eredeti hagyományainak a mai viszonyokra való átfogalmazását segíti koncentrált szakmai és finanszírozási feltételek mellett.

7.1.2 A pedagógiai rendszer alapvető céljai

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja (a továbbiakban: AJKP) sajátosságai:

- A tanulmányi eredményesség javítását nem a tanulási képességek és készségek adottságszerű oldaláról (felzárkóztatás, tehetséggondozás), közelíti meg, hanem a társadalmi környezetből adódó hátrányok felől; a személyiségstruktúrájának megfelelő, differenciált, egyéni fejlesztését tűzi célul.
- Komplex intézményi programot feltételez az iskola és a kollégium szoros együttműködésére építve.
- Komplex szakmai háttér kialakítását támogatja a tanulási és szociális kompetenciák együttes fejlesztése érdekében.

- Támpontokat kínál és tapasztalatszerzése ad alkalmat az egyéni fejlesztés módszereinek és eszközeinek biztosításával, amelyek a résztvevő intézmények számára hasznosíthatók lehetnek a célcsoporton kívüli tanulói kör pedagógiai munkájában is.
- Az ötéves képzési időszakot integrált oktatási keretek közé illeszti, ezáltal megelőzni kívánja a programban részt vevő tanulók stigmatizálódását és szegregálódását, a helyi diáktársadalomban. Iskolaszociológiai szempontból is rendkívül jelentős eredmény lesz, ha az örökletes, a családi–mikroszociális és a települési hátrányokkal küzdő tanulók városi társaikkal egyenrangú helyet és szerepet vívhatnak ki maguknak a tancsoportjaikban, a teljes tanintézményi közösségben és a városban tanuló kortárs csoportok presztízsversenyében.
- Pályaorientáció: integrált osztályokba történő átvétel koordinálása és támogatása.
- A célzott középiskola felvételijére való felkészülés támogatása.
- Stabil élet- és napirend kialakítása.

7.1.3 A program szakmai alapvetését jelentő szempontok közül az alábbiakat tartjuk kiemelten ránk tartozóknak pedagógiai rendszerünkben

A kollégium elsődlegesen köznevelési intézmény, közoktatási feladatait az egyéb oktatási intézmények (iskolák) munkájához igazítva, ahhoz háttér jellegű segítséget nyújtva végzi.

A pedagógiai programnak elsősorban azokat a célokat kell kitűznie, amelyek a teljes személyiség fejlesztését, kibontakozását szolgálják, és csak másodlagosan vonatkoznak a tanulásra, a tanulmányi eredmények elérése. A kollégiumi tanulmányi munka háttér és kiegészítő jellege mellett az öntevékeny tanulástechnikák elsajátítását, és a tanulással való nevelés célrendszerét valósítja meg.

Másrészt, a kollégiumi intézményi nevelés nem helyettesítheti a nevelés természetes terének, a családi nevelésnek a szerepét. Legfeljebb kiegészítő, részlegesen korrekív feladatot tölthet be azoknak a tanulóknak a fejlesztésével, akik családi környezetükből nem kaphattak funkcionális mintákat a legkisebb emberi közösség egészséges működéséről.

Munkánk tehát az AJKP megvalósítása terén is úgy lehet hatékony és korrekt, ha ezeket a megszorításokat szem előtt tartjuk, az ezeknek a szempontoknak megfelelő együttműködést alakítunk ki a partnerintézményekkel, a családokkal, a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal, a területileg illetékes gyermekvédelmi szakellátó rendszerrel, települési

önkormányzatokkal, kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel és nemzetközi partnerekkel.

E keretek közt a következő nevelési célokat tartjuk szem előtt:

- életvezetési kompetenciák fejlesztése;
- szociabilitás erősítése (beilleszkedés, együttműködési készség, integrálódás a nagyobb közösségekbe);
- egyéni és közösségi identitás (saját családi, kistéleplési, etnikai, nemzetiségi, nemzeti európai azonosságtudat feltárása, elfogadása, kiegészítése új identitás–elemekkel, pl. kollégiumi csoportazonosság, közösséghez tartozás Cseresnyés–diák, vásárhelyi diák–polgár) támogatása, kapcsolattartás a családdal, részvétel a közösségi életben;
- ergonómiai kompetenciák (kitartás, terhelhetőség, kötelességtudat, tanulási készségek, képességek, önellenőrzés, önkorrekción, interaktív munka) fejlesztése;
- kommunikációs képességek fejlesztése, a verbális és metakommunikációs eszköztár (nyelvi készség, stílusérzék, gesztusnyelv, egyéb nonverbális, paraverbális közlési formák) fejlesztése;
- opcionális gondolkodás, döntési alternatívák megfogalmazása, döntőképesség, következetesség fejlesztése;
- az analitikus és kritikai érzék fejlesztése, a korrekciós képesség javítása;
- problémaérzékenység, konfliktustűrés, konfliktuskezelési és problémamegoldó kompetenciák fejlesztése;
- esztétikai érzék, stílusérzék, befogadói attitűd és kreativitás kölcsönös fejlesztése;
- kulturális érzékenység kialakítása, erősítése, a multikulturalitás mint természetes adottság elsajátítása, előítéletmentes gondolkodási struktúra erősítése;
- demokratikus technikák és rutin elsajátítása.

7.1.4 A fenti célképzeteket az alábbi módszerekkel kívánjuk megvalósítani

- Differenciálás, egyéni fejlesztés, a személyiségstruktúrához illeszkedő fejlesztési tervek kidolgozása, fejlesztési projektmódszer, neveltségi szint és személyiségfejlődési karrier–naplóvezetés tanulónként.
- Integrált oktatási–nevelési keretek előkészítése (a társintézményekkel való együttműködéssel), a második évtől e keretek működtetése, kölcsönös hospitálás.
- Kooperatív tanulási formák kialakítása (tanulópárok, csoportok).

- Értékelés és önértékelés együttes működtetése, esetmegbeszélések.
- Mentálhigiénés tanácsadás, esetkövetés, logotherápia, kliensközpontú megközelítés, önismereti csoportmunka, probléma- és konfliktuselemző, – megoldó és feloldó szituációk.
- A szocializáció és a szociális tanulás tereinek, helyzeteinek a kialakítása, ill. kapcsolódás ezekhez a terekhez, helyzetekhez (belső közösségi élet élénkítése rendezvények, versenyek, közös programok, a városi társasági életbe való bekapcsolás révén).
- Művészetpedagógiai, drámapedagógiai, zenepedagógiai eszközök alkalmazása.
- az önkormányzatiságba való betagolás, a diákönkormányzat működésében való részvétel és együttműködési elősegítése, a közélet működésébe való bevezetés.

7.1.5 A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások

- Egyéni és közösségi tanulás, szilencium, szaktárgyi csoportfoglalkozások és egyéni fejlesztő foglalkozások.
- Kollégiumi diákkörök, klubok, korrepetálások, szakkörök érdeklődési és készségterületek szerint.
- Beszélgető órák, spontán és szervezett dialógusok kialakítása a diákokkal és a diákok közt.
- Értékelő és önértékelő gyakorlatok közösségi foglalkozás keretében.
- Rendszeresen ismétlődő felmérések, tudásteszték (anonim és személyes, értékelt formában).
- Drámapedagógiai foglalkozások.
- Vers-, prózamondó, szép beszéd, anyanyelvi versenyek, irodalmi pályázatok.
- Idegen nyelvi foglalkozások.
- Komplex művészeti programok (énekes-, rajz, mozgáskultúra, médiakultúra), ki mit tud? – típusú bemutatók, ünnepi diákműsorok, bemutatkozó estek.
- Kézműves foglalkozások (textil, grafika, gyöngyfüzés, kerámia, üvegfestés, foltvarrás) és kiállítások a tanulók alkotásaiból.
- Egészséges életmód, egészségkultúra, sport szakkörök (reformkonyha, úszás, kosárlabda, labdarúgás, kerékpártúrák, gyalogtúrák, teljesítménytúrák, sportversenyek).

- Évente tanulmányi kirándulások szervezése a történelmi Magyarország területére.

7.1.6 A nevelőtestület

- Elfogadja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat; törekszik arra, hogy egyénileg felmérje, megismerje, értelmezze és kielégítse szociális, kulturális, és mentális szükségleteiket, képes a tanulói szüleivel/gondviselőjével és a tanulóval alkotó együttműködésre mindezen törekvések teljesülése érdekében.
- Elfogadja, hogy a heterogén tanulócsoportok optimális, az egyéni fejlődést is elősegítő környezetet jelentenek a diákok számára és ennek megvalósítása érdekében összpontosítja képességeit.
- Kész a kollégiumi tanulás, nevelés szociális közegének megismerésére; képes hatásainak értelmezésére és a szociális, pedagógiai befolyásolási lehetőségek kiaknázására a segítő partnerekkel együttműködve.
- Jól felkészült saját tantárgyában vagy műveltségterületén, képes komplex műveltségterületi tanulói fejlesztő tevékenységekben gondolkodni, és látni a célok, a tartalom és a tanulásszervezés, valamint eredmények közötti összefüggéseket.
- Érti, elfogadja az AJKP és a kollégiumi pedagógiai program prioritásait: ismeri és érti a személyre szabott nevelési szemléletmódot, vagy törekszik megismerésére, annak elfogadására.
- Törekszik a személyre szabott nevelés gyakorlati megvalósítására a nevelés tervezésében, megvalósításában, fejlesztésében, képes a tanulók egyéni fejlődési igényeire építve a tanulókat önálló, felelős fejlesztő tevékenységekre, tudáskonstruálásra ösztönözni; ismeri, érti a különböző szervezési módok lehetőségeit és korlátait, nem azonosítja a személyre szabottságot az egyéni munkával; képes kooperatív tanulásszervezés ösztönzésére, irányítására, törekszik a fejlesztő értékelés alkalmazására.
- Kész a belső együttműködésre, kész együttműködni a munkájukat támogató és az AJKP-ban érintett szakemberekkel, különösen a mentorral, szociális munkással, mentálhigiénés szakemberrel, gyermekvédelmi szakemberrel, pszichológussal, továbbá a szülőkkel és a csoport vagy tanuló szűkebb társadalmi környezetével.
- Kész az önértékelésre, nyitott mások értékelő visszajelzésére, képes a reflexiók alapján változtatni nézetein és gyakorlatán.

- Pedagógiai kihívásként értelmezi a programban való részvételt. Érdeklődik a pedagógus szakmában felmerülő új megközelítések, új módszerek iránt, kész ezekről párbeszédet folytatni és saját gyakorlatában kipróbálni.

7.1.7 A tanulók felkutatásának és beiskolázásának folyamata

Már nem valósul meg a program fokozatos megszűnése miatt.

7.1.8 A bemeneti mérés

Már nem valósul meg a program fokozatos megszűnése miatt.

7.1.9 Pályaorientáció

A továbbtanulási és munkavállalási célok kijelölése érdekében a tanuló két tanévvel az érettség előtt a nevelésében érintettekkel közösen karriertervet készít az egyéni fejlesztési terv keretei között, mellyel összefüggésben megvalósítandó tevékenységek:

- karrierterv készítése a célok, részcélok rögzítésével,
- karrierterv céljainak elérését szolgáló tevékenységek megvalósítása,
- karrierterv értékelése és korrekciója.

7.1.10 Az AJKP folyamatos fejlesztése

- Az AJKP fejlesztési stratégia és eszközzrendszer (humán erőforrás, szabályozás, tevékenységek) kialakítása és működtetése.
- Évente készítendő feladatterv részeként programfejlesztési feladatok meghatározása.
- A mentori és a program előrehaladásának értékelését szolgáló tevékenységek kihasználása a programfejlesztés érdekében.
- A horizontális tanulás működtetése a programban résztvevő intézmények között és az intézményben futó programon belül az intézményfejlesztés érdekében (többek között a jó gyakorlatok leírása, adaptálása, fejlesztő csoportok működtetése a programban résztvevő intézményen belül és intézmények között).
- A programban keletkező adatok visszacsatolása a programfejlesztés folyamatába.

7.2 Referenciainstítútmény

Minősített referenciainstítútményként működünk, melyhez szükséges dokumentumok a referencia instítútményi működés kézikönyve, a jó gyakorlatok átadásának eljárásrendje, a

szakmai műhelyek eljárásrendje, a szakmai szolgáltatás eljárásrendje, a szolgáltatások minőségbiztosítása, valamint a kommunikációs terv az intézmény dokumentumtárában megtalálhatók.

Referenciaintézményi feladataink ellátásának alapja, hogy nevelőtestületünk elkötelezett a kompetencia alapú oktatás illetve az egyéni fejlesztéseken alapuló felzárkóztatás, az inkluzív nevelés mellett. Kifejlesztett jó gyakorlataink tükrözik pedagógiai elveinket, melyek átadásával segíteni kívánjuk partnerintézményeink módszertani fejlődését. Nyitott intézményként pedagógusaink felkészültek a horizontális tanulás különböző formáira, készek az együttműködésre. Referenciaintézményként az oktató-nevelő munka során a kellő motiváció elérése érdekében a módszertani sokszínűségekre törekszünk.

Célok:

- Fenntartónk biztosításával és támogatásával a referenciaintézményként működés folyamatának beindítása, a folyamatok koordinálása.
- A sikeres modernizációs törekvések honosítása, pedagógiai innovációs törekvések támogatása.
- A példaszerű működtetés személyi és tárgyi feltételeinek meghatározása.
- A nyitott nevelési-oktatási környezet kialakításának segítése, fenntartása.
- A szervezeti innováció.
- A „Jó gyakorlatok” permanens fejlesztése, megvalósítása, új jó gyakorlatok kidolgozása.
- Szerepvállalás az inkluzív nevelést elősegítő módszertani kultúra, valamint a készség- és képességfejlesztés elterjesztésében.
- A kompetencia alapú oktatás–nevelés módszereinek és eszközeinek egyedi, újszerű alkalmazásának megismertetése.

7.3 Jó gyakorlatok

Az Iskolatáska online felületre az alábbi négy jó gyakorlatot töltöttük fel:

- „Szabad szellem, szabad lélek, szabad zene” – Kulturális és művészeti nevelés, közösségépítési project a Teabár rendezvényeken
- Jó gyakorlat gazda: Pataki Béla
- A 2014/15-ös tanévben referencia intézmény Műhelyfoglalkozás keretében ünnepelte 20 éves jubileumát a Teabár, mely azóta is folyamatosan működik.

- 9. és 0. évfolyamos diákok gólyatábora
- Évtizedes működés után három évvel ezelőtt a gyakorlati megvalósítása változott a programnak. Azóta Gólyanap formájában valósul meg.
- Felzárkóztatás zenével – éneklés és önismeret
- Jó gyakorlat gazda: Tóth Éva
- A kollégiumi ünnepségeken, valamint évente egy alkalommal egy koncerten adják elő a jó gyakorlat keretén belül gondozott tehetségek repertoárjukat.
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Jó gyakorlat gazda: Fehér Zsolt
- A jó gyakorlat intézményi szintű megvalósítása technikai akadályokba ütközik.

8 A kollégiumi nevelés minősége és eredményessége

Az intézmény önértékelési munkaterve foglalja rendszerbe, hogy milyen eljárásrend alapján zajlanak a belső pedagógiai munka és az egyéb területek ellenőrzése.

Jogszabályok:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2019. évi LXXX törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Útmutatók

- Országos Tanfelügyelet – kézikönyv kollégiumok számára
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez (javított változat)
- Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára

Az önértékelés 3 szinten zajlik: pedagógus, vezetők, intézmény.

Mindhárom szinten a külső tanfelügyeleti ellenőrzéssel összhangban történik, így az értékelési területek és szempontok megegyeznek. Az értékelés alapját a pedagógusminősítés területeivel megegyező területekhez, a pedagóguskompetenciákhoz kapcsolódó általános elvárások, a pedagógusok minősítésének alapját képező indikátorok alkotják.

9 Záró rendelkezések

9.1 A pedagógiai program érvényességi ideje, módosítása

A Pedagógiai Program elfogadásától érvényes.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, ennek megfelelően módosítási javaslattal élhet:

- az intézmény vezetője;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a kollégium fenntartója.

A módosítást a nevelőtestület közös ülésén fogadja el, ami a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

9.2 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A kollégium pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő megtekintheti. Egy-egy példányát a következő személyeknél illetve intézményeknél találhatják meg:

- a fenntartónál;
- a kollégium irattárában;
- a kollégium könyvtárában;
- a kollégium nevelői szobájában;
- az intézmény vezetőjénél, illetve helyettesnél.

Hódmezővásárhely, 2022. október 1.

Vig Áron
igazgató

10 Melléklet

Eszközjegyzék

A kollégium eszközei a törvényi követelményeknek megfelelnek, az alábbi hiányok kivételével.					
A hiányzó helyiségek felsorolása					
A helyiség megnevezése		Mennyiség	Megjegyzés		
sportudvar		1			
számítástechnikai terem		1	A számítógépeket a tanulóknak helyeztük el.		
konyha, ebédlő		1	A kollégiumban van, de nem a kollégiumé.		
tornaszoba		1	Helyette edzőterem van.		
rendezvényterem		1			
A meglévő helyiségekből hiányzó eszközök					
Helyiség		Eszköz	Szükséges	Meglévő	Hiányzó
megnevezése		mennyiség			
tanulószo	nyitott és zárt könyves szekrény	8x2=16	8	8	
könyvtár					
	írásvetítő	1	0	1	
hálószoba	tükör	104	50	54	
	éjjeli szekrény	264	0	264	
	éjjeli lámpa	264	0	264	